2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 230 (1291), 2024 йил 13 ноябрь, чоршанба

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

ИҚЛИМ ЎЗГАРИШЛАРИНИНГ ОҚИБАТИНИ БАРТАРАФ ЭТИШ МИЛЛИЙ ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯЛАРИНИ РЎЁБГА ЧИҚАРИШ ЙЎЛИДА МУҲИМ ҚАДАМ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 12 ноябрь куни Боку шаҳрида ўтаётган БМТнинг Иқлим ўзгариши тўғрисидаги ҳадли конвенцияси Томонлари конференциясининг 29-сессияси (COP29) доирасидаги Жаҳон етакчилари саммитининг ялпи мажлисида нутқ сўзлади.

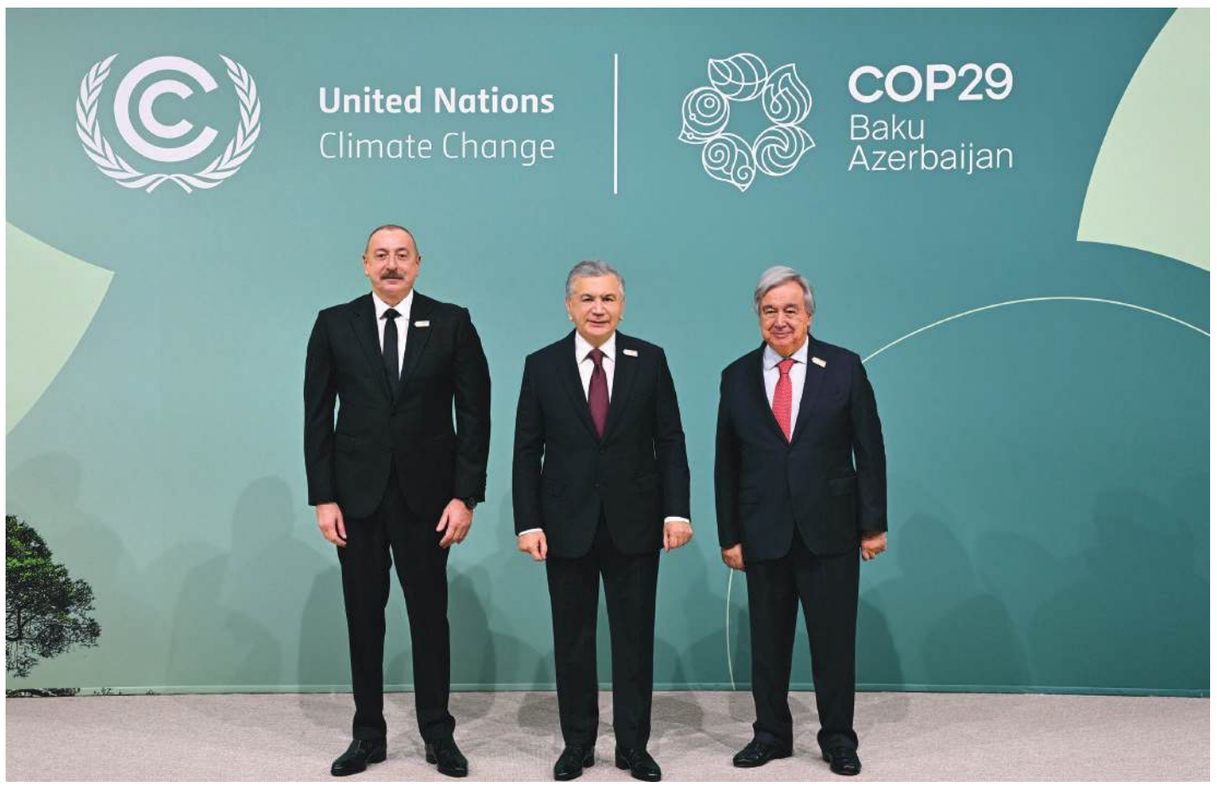

Тадбирда дунёнинг 80 дан ортиқ мамлакатидан давлат ва ҳукуматлар, нуфузли халқаро ташкилотлар ва молия институтлари раҳбарлари иштирок этмоқда.

Давлатимиз раҳбари сўзининг аввалида Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиевни ушбу тарихий саммитни муваффақиятли ташкил этгани билан самимий табриклаб, Озарбайжоннинг бугунги иқлим таҳдидларига қарши курашиш мақсадида халқаро ҳамкорликни кенгайтириш бўйича фаол саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлади.

Президентимиз таъкидлаганидек, иқлим ўзгаришлари бугунги кунда асосий глобал таҳдидга айланиб, геосиёсий кескинликнинг кучайишига бевосита таъсир кўрсатмоқда.

Камбағалликка қарши кураш, озиқ-овқат ва энергетик хавфсизликни таъминлаш, ичимлик сув ва ресурсларидан фойдаланиш муаммолари кучайиб бормоқда.

Иқлим ўзгаришларининг оқибатини Марказий Осиё ўткир ҳис қилмоқда.

Давоми 2-бетда

ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГАЙТИРИШНИНГ АМАЛИЙ ЖИҲАТЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 12 ноябрь куни Боку шаҳрида ўтаётган БМТнинг Иқлим ўзгариши бўйича (COP29) конференцияси доирасида Европа кенгаши раиси Шарль Мишель, Финляндия Президенти Александр Стубб, Черногория Президенти Яков Милатович, Европа тикланиш ва тараққиёт банки президенти Одиль Рено-Бассо, Ислом тараққиёт банки президенти Муҳаммад бин Сулаймон ал-Жассир, Яшил иқлим фонди ижрочи директори Мафальда Дуэрте, Ислом дунёси таълим, фан ва маданият ташкилоти (ICESCO) бош директори Салим ал-Малик, Глобал ўзгаришлар институти раиси Тони Блэрни қабул қилди.

Европа кенгаши раиси Шарль Мишель билан учрашувда мамлакатимизнинг Европа Иттифоқи билан кўп қиррали ҳамкорлигини янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Кенгайтирилган шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги янги битимни тез фурсатда қабул қилиш, шунингдек, “Марказий Осиё — Европа Иттифоқи” форматидаги биринчи саммитга тайёргарлик кўришга алоҳида эътибор қаратилди.

Финляндия Президенти Александр Стубб билан учрашувда кўп қиррали Ўзбекистон — Финляндия ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. Фаол сиёсий ва парламентлараро алоқалар мамнуният билан қайд этилди.

Янги иқтисодий кун тартибини шакллантириш учун металлургия, электротехника, кимё, телекоммуникация ва бошқа соҳаларда саноат кооперациясини ривожлантириш дастурини тайёрлаш таклиф этилди.

Шу маънода, 2025 йил январь ойида Хельсинки шаҳрида бўлиб ўтадиган Ҳукуматлараро комиссиянинг навбатдаги йиғилиши ва бизнес форумига пухта тайёргарлик кўриш муҳимлиги таъкидланди.

Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ИҚЛИМ ЎЗГАРИШИ БЎЙИЧА КОНФЕРЕНЦИЯСИ (COP29)ДАГИ НУТҚИ

Ҳурматли делегациялар раҳбарлари!

Аввалambор, Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев Жаноби Олийларини бугунги тарихий Конференцияни гўзал Боку шаҳрида юксак даражада ташкил этгани билан самимий табриклайман.

Биз Озарбайжоннинг замонавий иқлим таҳдидларига қарши курашиш йўлида халқаро ҳамкорликни кенгайтириш бўйича фаол саъй-ҳаракатларини тўлиқ қўллаб-қувватлаймиз.

Ҳурматли саммит иштирокчилари!

Иқлим ўзгаришлари бугунги кунда асосий глобал таҳдидга айланиб бормоқда, геосиёсий зиддиятлар кучайишига бевосита таъсир кўрсатмоқда. Айниқса, камбағалликка қарши кураш, озиқ-овқат ва энергетика хавфсизлиги, сув ва ресурслардан фойдаланиш муаммоларини кучайтирмоқда.

Буларнинг асоратларини Марказий Осиёда ўткир ҳис қилмоқдамиз. Иқлим муаммолари аҳолимизнинг турмуш сифатини ошириш ва миллий тараққиёт стратегияларини рўёбга чиқаришда янги тўсиққа айланмоқда.

Париж битими доирасидаги бош мақсадимиз — минтақада ҳаво ҳароратининг жадал ўсишига йўл қўймаслик ва жорий юз йилликда 1,5-2 градус атрофида сақлаб қолишдир.

Бу борада биз Ўзбекистонда углерод нейтраллигига эришиш бўйича кенг миқёсдаги ислоҳотларни қатъий олиб боряпмиз. 2030 йилгача ҳавога иссиқхона газлари чиқарилишини 35 фоизга камайтиришни режа қилганмиз. Бу мажбуриятни 2050 йилга қадар янада кенгайтиришга тайёрмиз.

“Яшил” энергетика улушини 40 фоизгача оширамиз. Электромобиль ва “яшил” водород кластерлари, қуёш ва шамол генерация хабларини яратяпмиз. “Яшил макон” дастуримиз доирасида кўкаламзор ҳудудларни кескин кўпайтиряпмиз.

Қўшни мамлакатлар билан Минтақавий иқлим стратегиясини ҳаётга татбиқ қилмоқдамиз. Шу кунлари Европага “яшил” энергия етказиш бўйича кўп томонлама битимни имзолаймиз.

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар!

Ўзбекистон глобал иқлим ўзгаришлари оқибатларини биргаликда бартараф этишда ўзининг амалий ҳиссасини кенгайтириш ниятида.

Биринчидан, ривожланаётган мамлакатларга иқлим хатарларини аниқлаш учун етакчи давлатлар ва халқаро институтларнинг техник кўмагини кенгайтириш долзарбдир.

Бу борада Иқлим туфайли йўқотиш ва зарарларни баҳолаш бўйича халқаро марказ таъсис этишни таклиф қиламиз.

Иккинчидан, трансчегаравий сув ресурслари ифлосланишининг олдини олиш ва барқарор биохилма-хиллигини сақлашда ягона ёндашувлар зарур.

Минтақамиз мисолида айтиб ўтмоқчиманки, бир авлод кўз ўнгида Орол денгизининг бутунлай йўқолиши сайёрамиз миқёсидаги фожиага айланди. Шу ўринда биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шафелигида Дарё экотизимларининг бутунлиги ва экологик хавфсизлигини таъминлаш бўйича мажбуриятлар тўғрисидаги декларацияни ишлаб чиқиш тарафдоримиз.

Учинчидан, кўп томонлама етакчи тузилмалар иштирокида ўсимликларнинг иқлим ўзгаришларига чидамлилигини ошириш учун Генетик ресурсларнинг минтақавий банкини ишга туширишни режа қилганмиз.

Денгизга чиқиш имкони бўлмаган давлатлар учун юртимизда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инновацион агросаноат хабини яратиш ташаббусини илгари сурамиз.

Тўртинчидан, иқлим ўзгаришларидан зарар кўраётган мегаполис ва шаҳарларнинг барқарор ривожланиши бўйича илғор билим ва амалиётлар трансфери учун Жаҳон иқлим пойтахтлари альянсини ташкил этишни ва унинг биринчи форумини Тошкентда ўтказишни таклиф қиламиз.

Бешинчидан, келгуси йили 15 май — Халқаро иқлим кунида Оролбўйи минтақасида ўтказиладиган Рақамли “яшил” ташаббуслар глобал ёшлар фестивалида давлатларингиз вакилларини кутиб қоламиз.

Ҳурматли саммит иштирокчилари!

Ўзбекистон умумий фаровонлик ва “яшил” тараққиёт йўлида очиқ мулоқот ва шерикликка доим тайёр эканини яна бир бор таъкидлайман.

Ўзбекистоннинг Ар-Риёдда ўтган саммитдаги иштироки бу давлатнинг нафақат минтақавий, балки глобал хавфсизликни таъминлаш масалаларига масъулиятли ва прагматик ёндашувидан гувоҳлик беради.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2024 йил 13 ноябрь, 230-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

ИҚЛИМ ЎЗГАРИШЛАРИНИНГ ОҚИБАТИНИ БАРТАРАФ ЭТИШ МИЛЛИЙ ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯЛАРИНИ РЎЁБГА ЧИҚАРИШ ЙЎЛИДА МУҲИМ ҚАДАМ

Бошланиши 1-бетда

Улар аҳолининг турмуш сифатини ошириш ва миллий тараққиёт стратегияларини рўёбга чиқариш йўлида тўсиққа айланмоқда.

Париж келишувлари доирасида асосий мақсад — минтақада ҳаво ҳароратини жадал ўсишига йўл қўймаслик, ушбу кўрсаткичларни жорий юз йилликда 1,5-2 градус атрофида сақлаб қолишдан иборат.

Бу борада Ўзбекистонда углерод нейтраллигига эришиш бўйича кенг миқёсдаги ислоҳотлар олиб борилмоқда. 2030 йилгача ҳавога иссиқхона гази чиқаришни учдан бир қисмга камайтириш режалаштирилган. Бу мажбуриятлар 2050 йилга қадар янада кенгайтирилади. “Яшил” энергетика улуши 40 фоизга етади.

Электромобиллар ва “яшил” водород ишлаб чиқариш кластерлари барпо этилмоқда, қуёш ва шамол генерацияси хаблари яратилмоқда. “Яшил макон” дастури доирасида кўкаламзор ҳудудлар кенгайтирилмоқда.

Қўшни мамлакатлар билан биргаликда Минтақавий иқлим стратегияси амалга оширилмоқда. Шу кунларда Европага “яшил” энергия етказиб беришни ташкил этиш тўғрисида кўп томонлама битим имзоланади.

Глобал иқлим ўзгаришлари оқибатларини биргаликда енгиб ўтиш мақсадида Ўзбекистон етакчи қатор ташаббусларни илгари сурди.

Жумладан, ривожланаётган мамлакатлар дуч келаётган иқлим хатарларини танқидий таҳлил ва молиявий баҳолаш учун етакчи давлатлар, кўп томонлама институтлар ва конвенцияларнинг техник ҳамда молиявий кўмагини кенгайтириш мақсадида Иқлим туфайли йўқотиш ва зарарларни баҳолаш бўйича халқаро марказ таъсис этиш таклиф қилинди.

Атроф-муҳит ифлосланиши билан боғлиқ хатарларни қисқартириш, барқарор биохилма-хиллик ва трансчегаравий сув ресурслари масалаларида ягона ёндашувлар ишлаб чиқиш зарурлигини қайд этиб, давлатимиз раҳбари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шафелигида Дарё экотизимларининг бутунлиги ва экологик хавфсизлигини таъминлаш соҳасида мажбуриятлар тўғрисидаги Декларацияни ишлаб чиқиш ташаббусини илгари сурди.

Шунингдек, Ўзбекистонда ўсимликларнинг иқлимга чидамлилигини ошириш учун Генетик ресурсларнинг минтақавий банкини ҳамда денгизга чиқиш йўлига эга бўлмаган мамлакатлар учун БМТнинг инновацион агросаноат хабини ташкил этиш таклиф қилинди.

Иқлим ўзгаришларидан зарар кўраётган мегаполис ва шаҳарларнинг барқарор ривожланиши, яшаш учун қулай шароитлар яратиш соҳасида тажриба ва билим, энг яхши амалиётлар трансфери учун Жаҳон иқлим пойтахтлари альянсини ташкил этиш ҳамда унинг биринчи форумини Тошкентда ўтказиш ташаббуси билдирилди.

Президентимиз COP29 мамлакатлари вакилларини келгуси йили 15 майда — Халқаро иқлим кунида Оролбўйида ўтказиладиган Рақамли “яшил” ташаббуслар глобал фестивалида иштирок этишга таклиф этди.

Сўзининг якунида Президент Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон умумий фаровонлик ва узоқ муддатли “яшил” тараққиёт йўлида очиқ мулоқот ва амалий шерикликка доим тайёр эканини таъкидлади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Озарбайжон Республикасига амалий ташрифи давом этмоқда.

ЎзА

ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГАЙТИРИШНИНГ АМАЛИЙ ЖИҲАТЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Бошланиши 1-бетда

Таълим ва экология соҳасидаги алмашинувларни мустаҳкамлаш, шу жумладан, БМТнинг Оролбўйи учун Траст жамғармаси фаолиятида Финляндиянинг фаол иштирок этиши истиқболларига алоҳида эътибор қаратилди.

Бўлажак олий даражадаги учрашувлар режаси кўриб чиқилди.

Черногория Президенти Яков Милатович билан учрашувда сиёсий, савдо-иқтисодий, маданий-гуманитар ва туризм соҳаларида ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш масалалари муҳокама қилинди.

Иқтисодий кун тартибини ишлаб чиқиш учун Ҳукуматлараро комиссия тузиш ва унинг биринчи йиғилишини келгуси йилда Тошкент шаҳрида бизнес форуми билан биргаликда ўтказиш таклиф этилди.

Бундан ташқари, савдо-иқтисодий ҳамкорлик ва инвестицияларни ҳимоя қилиш бўйича асосий битимлар тайёрланади, устувор йўналишларда саноат кооперациясини ривожлантиришга доир “йўл харитаси” ишлаб чиқилади.

Бўлажак олий даражадаги учрашувлар режаси ҳам кўриб чиқилди.

Европа тикланиш ва тараққиёт банки президенти Одиль Рено-Бассо билан учрашувда ушбу нуфузли халқаро молия институти билан кенг қамровли ҳамкорликни кенгайтиришнинг амалий жиҳатлари кўриб чиқилди.

Банкнинг мамлакатимизга инвестициялари 5 миллиард евродан ошгани алоҳида мамнуният билан қайд этилди. Ушбу кўрсаткич бўйича Ўзбекистон банкнинг минтақамиздаги энг йирик ҳамкори ҳисобланади.

ЕТТБнинг фаол иштирокида банк секторини хусусийлаштириш чора-тадбирлари амалга оширилмоқда, инвестициялар ва ер қаъридан фойдаланиш соҳасидаги меъёрий-ҳуқуқий база такомиллаштирилмоқда.

Давлатимиз раҳбари лойиҳаларни тайёрлаш сифати ва самарадорлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратди.

Ўзбекистон ва ЕТТБ ўртасидаги ҳамкорлик стратегиясини амалга ошириш ва уни янада бойитиш муҳимлиги таъкидланди. Энергетика самарадорлиги, кичик ва ўрта бизнес, аёллар ва ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш, ижтимоий соҳа ва инфратузилмада давлат-хусусий шериклик механизмларини жорий этиш, шунингдек, “яшил” шаҳарларни ривожлантириш соҳаларида янги лойиҳа ва дастурларни амалга ошириш ҳамкорликнинг устувор йўналишлари сифатида белгиланди.

Келгуси йилда Хорижий инвесторлар кенгашининг навбатдаги йиғилишини тайёрлаш ва ўтказиш юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Ислом тараққиёт банки президенти Муҳаммад бин Сулаймон ал-Жассир билан учрашувда ушбу етакчи халқаро молиявий институт билан ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Давлатимиз раҳбари Ислом тараққиёт банки билан шериклик жадал ривожланиб бораётганини юқори баҳолади. Жорий йилнинг март ойида Тошкентда ислом дунёсининг етакчи молия институтлари иштирокида банк раҳбарлигидаги Араб мувофиқлаштириш гуруҳининг йиғилиши муваффақиятли ўтказилди.

ИТБ билан лойиҳалар портфели 4 миллиард долларлан ошди, уларнинг 40 фоизи хусусий секторга тўғри келмоқда.

Банк иштирокида ташкил этилган Ўзбекистоннинг иқтисодий имкониятларини кенгайтириш бўйича қўшма жамғарма капитали изчил шакллантирилмоқда.

Таълим, соғлиқни сақлаш, инфратузилма, тадбиркорлик, экология соҳаларида янги лойиҳа ва дастурларни амалга ошириш бўйича ҳамкорликни кенгайтириш, хусусий инвестицияларни сафарбар этиш, банк тузилмаларини лойиҳа ишларига фаол жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилди.

Мамлакатимиз саноати ва тоғ-кон тармоғидаги йирик инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришда ИТБнинг иштироки юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Яшил иқлим фонди ижрочи директори Мафальда Дуэрте билан учрашувда иқлим ўзгаришига мослашиш ва унинг оқибатларини юмшатишга қаратилган қўшма лойиҳа ҳамда дастурларни амалга ошириш бўйича ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Жамғарма томонидан Ўзбекистоннинг тегишли ташкилотлари салоҳиятини ривожлантириш ва миллий мослашув режаларини ишлаб чиқишга кўмак кўрсатилаётгани юқори баҳоланди.

Ҳозирги кунда қўшма лойиҳалар портфели 160 миллион долларни ташкил этиб, сув ресурсларини бошқариш, “яшил” энергетикани ривожлантириш, “яшил” молиялаштириш ва бошқа бир қатор устувор йўналишларни қамраб олган. Бундан ташқари, 5 миллиард долларлик иккита минтақавий ва 500 миллион долларлик учта миллий лойиҳа ишлаб чиқилмоқда.

Инновацион кўкаламзорлаштириш ва ерларни барқарор бошқариш, Оролбўйидаги ижтимоий-экологик вазиятни яхшилаш дастурларини амалга ошириш орқали шерикликни янада кенгайтиришга келишиб олинди.

Ислом дунёси таълим, фан ва маданият ташкилоти (ICESCO) бош директори Салим ал-Малик билан учрашувда амалий ҳамкорликни кенгайтириш ва қўшма гуманитар лойиҳаларни илгари суриш масалалари кўриб чиқилди.

ICESCO билан ҳамкорлик бўйича миллий комиссияни тезроқ тузиш муҳимлиги қайд этилди.

Глобал ўзгаришлар институти раиси Тони Блэр билан учрашувда Ўзбекистон — Британия муносабатларини янада ривожлантириш истиқболлари, шунингдек, Глобал ўзгаришлар институти билан амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш масалалари муҳокама қилинди.

Буюк Британиянинг собиқ бош вазири янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган кенг кўламли ва ортга қайтмас ислоҳотлар дастурини юксак баҳолаб, уларни амалга оширишда эксперт-маслаҳат кўмагини таклиф этишга тайёрлигини билдирди.

Институт билан биргаликда транспорт йўлакларини ривожлантириш, янги бозорларга чиқиш, халқаро тўлов тизимларини жорий этиш, инвестиция сиёсати самарадорлигини ошириш ва бошқа соҳалар ҳамкорликнинг устувор йўналишлари сифатида қайд этилди.

Шерикликнинг аниқ йўналишларини белгилаб олиш учун тегишли идоралар экспертлари даражасида қўшимча учрашувлар ўтказишга келишиб олинди.

ЎзА

ЎЗБЕКИСТОН МИНТАҚАВИЙ ВА ГЛОБАЛ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИГА МАСЪУЛИЯТЛИ ВА ПРАГМАТИК ЁНДАШУВНИ НАМОЙИШ ЭТМОҚДА

Хорижий экспертлар Ўзбекистон Президентининг Ар-Риёд шаҳрида бўлиб ўтган навбатдан ташқари араб-ислом саммитидаги иштироки ва нутқи ҳақида

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 11 ноябрь куни Саудия Арабистони пойтахтида бўлиб ўтган навбатдан ташқари араб-ислом саммитида қатнашди.

Давлатимиз раҳбари саммитда сўзга чиқиб, Ўзбекистоннинг Яқин Шарқ муаммоси бўйича аниқ позициясини таъкидлади. Шунингдек, жаҳон ҳамжамиятини узоқ муддатли можародан азият чекаётган Фаластин ва Ливан халқларини қўллаб-қувватлашга ҳамда минтақанинг бой тарихий, маданий меросини ва миллий қадриятларини асраб-авайлашга чақирди.

Халқаро экспертлар расмий Тошкентнинг мазкур саммит минбаридан Ўзбекистон етакчиси томонидан билдирилган позицияси ва таклифларини юқори баҳоламоқда.

Антонио АЛОНСО,
Сан-Пабло университети профессори (Испания):

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг навбатдан ташқари араб-ислом саммитидаги нутқи Ўзбекистоннинг мураккаб Фаластин — Исроил можаросини тинч йўл билан ҳал этишга интилиши қатъий эканини билдирди.

Унда халқаро ҳамжамият томонидан ҳарбий ҳаракатларни зудлик билан тўхтатиш ва гуманитар йўлакларни очишни қўллаб-қувватлаш муҳимлиги ҳақли равишда таъкидланди. Ўзбекистон раҳбарининг БМТ ва Хавфсизлик Кенгашига можарони кескинлаштириш масаласига устувор аҳамият беришга чақируви, шубҳасиз, ижобий ўзгаришларга умид бахш этади.

Президент Шавкат Мирзиёев Фаластин халқи учун пойтахти Шарқий Қуддус бўлган мустақил давлат барпо этилишини қўллаб-қувватлаб, масалани адолатли ҳал этиш йўлини чуқур англашини кўрсатди.

Ўзбекистон Президентининг икки давлат ечими учун глобал альянсни қўллаб-қувватлаши унинг узоқ муддатли тинчликка эришиш йўлида биргаликдаги саъй-ҳаракатлар зарурлигини кўра билишини таъкидлайди.

Гуманитар ёрдам кўрсатишни кенгайтириш чақириғи, урушда жабрланган фаластинлик болалар ва аёлларни Ўзбекистон шифохоналарида беғараз даволаш таклифи мамлакат ҳукуматининг инсонлар тақдирига самимий қайғураётганидан далолат берувчи амалий қадамдир.

Қуддуснинг ноёб тарихий ва маданий ёдгорликларини, жумладан, Ал-Ақсо масжидини асраб-авайлашга кўмаклашиш ташаббуси алоҳида эътиборга лойиқ. Бундай ёндашув Ўзбекистоннинг умуминсоний қадриятлар ва маданий меросни асраб-авайлаш борасидаги изчил интилишидан далолат беради.

Умуман олганда, Ўзбекистоннинг Ар-Риёдда ўтган саммитдаги иштироки бу давлатнинг нафақат минтақавий, балки глобал хавфсизликни таъминлаш масалаларига масъулиятли ва прагматик ёндашувидан гувоҳлик беради.

Саммит якуний резолюциясининг қабул қилиниши ва дипломатик йўлга содиқлигининг мустаҳкамланиши минтақа мамлакатлари ўртасида Яқин Шарқда барқарор ва адолатли ечим излашда ҳамкорлик қилиш учун шароит яратади.

Су ЧАН,
Хитой Ижтимоий фанлар академиясининг Россия, Шарқий Европа ва Марказий Осиё институти етакчи илмий ходими:

— Ўзбекистон раҳбарининг Фаластин муаммосига бағишланган саммитдаги маърузаси бугунги кунда халқаро ҳамжамият олдида турган энг долзарб ва мураккаб масалаларни кун тартибига кўтариб, глобал сиёсат контекстида алоҳида аҳамият касб этди. Ўзбекистон етакчиси 2023 йилда Ар-Риёддаги сўнгги учрашувдан буён можаро кўлами янада кучайиб, минглаб бегуноҳ одамларнинг ҳаётига зомин бўлганини, ҳаётий муҳим инфратузилмани вайрон қилганини тўғри таъкидлади.

Ўзбекистон раҳбари ушбу можарога халқаро муносабатда намоён бўлаётган “икки томонлама стандартлар” вазиятни тинч йўл билан ҳал этишга бўлган умидларга путур етказишини ва глобал хавфсизликка рахна солаётганини билдирди.

Президент Шавкат Мирзиёев саммит иштирокчиларини узоқ кутилган тинчликка эришишнинг самарали механизмларини ишлаб чиқиш орқали ушбу муаммони ҳал этишда ҳамжиҳатлик ва сиёсий ирода кўрсатишга чақирди.

Эътироф

АЗИЗ САНЖАР ТУРКИЙ ДУНЁНИНГ ЮКСАК МУКОФОТИГА МУНОСИБ КЎРИЛДИ

Ҳазрат Навоий ҳаёти давомида илм аҳлини қўллаб-қувватлади. Ижодий фаолиятида дўстлик, ҳамжиҳатлик, юксак инсоний гуманизм ғоясини илгари сурди. Бугун янги Ўзбекистон олиб бораётган ташқи ва ички сиёсат замирида улуғ аждодларга эҳтиром, улар йўлини давом эттиришдек қутлуғ мақсад мужассам.

Биргина туркий дунё бирлигига қўшган ҳиссаси учун Алишер Навоий номидаги халқаро мукофот таъсис этилиши ҳам фикримизни тасдиқлайди. Зеро, бугун илм-фан, адабиёт ва санъат орқали дунёга эзгуликни тарғиб этган шахсларни улуғлаяпмиз. Дунёга, муҳими, ёшларга ибрат қилиб кўрсатмоқдамиз. Шунинг ўзиёқ янги Ўзбекистон тутган йўлнинг қанчалик инсонпарварликка йўғрилганини кўрсатади.

Мазкур халқаро мукофот Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан 2021 йил 12 ноябрда Истанбулда бўлиб ўтган Туркий давлатлар ташкилотининг VIII саммитида таъсис этилган эди.

Туркий давлатлар ташкилотининг навбатдаги саммитида ташкилотга аъзо давлатлар Туркия вакили Азиз Санжар номзодини қўллаб-қувватлади. Шу тариқа туркий дунёнинг яна бир йирик намояндаси, кимёгар олим, Нобель мукофоти лауреати, Шимолий Каролина университети профессори Азиз Санжар туркий дунё бирлигига қўшган ҳиссаси учун Алишер Навоий номидаги халқаро мукофотга муносиб кўрилди.

Олим доим туркий дунё халқларини улуғлаб, илм-фан учун муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Хусусан, у юртимизга бир неча бор ташриф буюриб, талабалар билан учрашган, бир қатор илмий тадбирларда иштирок этган. Молекуляр биология соҳасида фаолият юритаётган мутахассисларимиз билан тажриба алмашган ва ёш, иқтидорли олимларимиз инновацион илмий тадқиқот фаолият билан кенг шуғулланиши учун ўз тажрибасини ўртоқлашган. Шу ўринда унга “Ипак йўли” туризм ва маданий мерос халқаро университетининг фахрий доктори унвони ҳам берилган.

Умуман олганда, Азиз Санжар ўз исми, аждодларга муносиб тарзда бугунги туркий оламнинг илмий салоҳиятини дунёга танитишга муносиб ҳисса қўшган шахс ҳисобланади. Бундан ҳақли равишда фахрланишини эътироф этади ҳам. Буни олимнинг бир неча йил аввал юртимизга келганида айтган қуйидаги фикрларидан билиб олиш мумкин: “Дунёда Ўзбекистонни Форобий, Хоразмий, Беруний, Ибн Сино, Фарғоний, Мирзо Улуғбек каби жаҳон фанининг тамал тошларини қўйган олимлар Ватани сифатида билишади. 2015 йилда менга кимё ва биокимё фанлари бўйича Нобель мукофоти берилганида бу нуфузли мукофотни мазкур фанларга асос солган Беруний ва Ибн Синоларнинг авлоди сифатида қабул қилиб олдим”.

Шу ўринда Алишер Навоий номидаги халқаро мукофот кимларга ва қандай ишлари учун берилади деган саволга жавоб берсак. Мукофот билан, аввало, тинчликни сақлаш, хавфсизлик ва ишончни мустаҳкамлаш, Туркий давлатлар ташкилотига аъзо ва кузатувчи давлатлар ўртасида турли соҳаларда кўп қиррали ҳамкорликни ривожлантириш ишларига ҳисса қўшган шахслар тақдирланади.

Қолаверса, туркий халқларнинг буюк маданиятини тарғиб қилиш, ва оммалаштириш, шу жумладан, адабиёт, тасвирий санъат, мусиқа, хореография, театр, кино, музей ва кутубхоналар, халқ амалий санъати ва меъморчилик, ҳунармандчилик соҳаларида маданий қадриятларни асраб-авайлаш ва оммалаштириш бўйича асарлар яратиш, лойиҳаларни амалга ошириш ишларига берилади. Шунингдек, туркий тилли давлатларнинг савдо-иқтисодиёт, фан ва таълим, соғлиқни сақлаш, туризм соҳаларида ҳамкорликни ривожлантириш ишлари учун ҳам тақдим этилади. Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ушбу мукофот илк бор 2022 йилда қирғиз давлат арбоби, буюк ёзувчи Чингиз Айтматовга берилган эди.

Илмий дунёдаги энг обрўли илмий муассасаларидан бири — АҚШ миллий фанлар академияси аъзолигига сайланган биринчи туркий дунё олими Азиз Санжар юртимиз ёшлари билан учрашганида ўз соҳасида кўп қиррали ва ватанпарвар шахс бўлиш зарурлигини таъкидлаган. Бугун у халқимизнинг ана шундай серқирра, юрт қадрини улуғлаб, олтин қафасни янтоқзор кенгликдан афзал билган мутафаккир Алишер Навоий номи билан аталган мукофотга муносиб кўрилди. Шунинг ўзиёқ туркий дунё, хусусан, янги Ўзбекистон аждодларнинг ўлмас гоялари ила жадал одимлаётганидан далолат.

Боборавшан ҒОЗИДДИНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
official.uz_news

Ўзбекистонда сув бошқарувини рақамлаштириш, марказлаштирилган ахборот тизими орқали сув бошқарувини онлайн кузатиш ва таҳлил қилиш ҳамда сув истеъмолини аниқ ҳисобга олиш келгусида қарор қабул қилиш ва сув тежашга ёрдам беради.

Тараққиёт мезонлари

2024 йил 13 ноябрь, 230-сон

ЗАРУРИЙ ДАСТУРЛАРНИ БЕЛГИЛАШНИНГ ОҚИЛОНА ВА ДОЛЗАРБ ЙЎЛИ

Кузнинг илиқ кунлари тугаб, қиш фаслининг ёғингарчиликка бой кунлари яқинлашиб келмоқда. Доно халқимиз айтганидек “Ақрабнинг ярми куз, ярми қишдир”. Мамлакат даражасида ёмғир ва қор, селдан самарали фойдаланиш сув танқис бугунги давр учун муҳим аҳамиятга эга. Жорий йил 7 ноябрда давлатимиз раҳбари раислигида қишлоқ хўжалигида сув ва энергия ресурсларидан оқилона фойдаланиш, йўқотишларни камайтириш чора-тадбирлари бўйича видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

Қўнғиротбой ШАРИПОВ,
олий таълим, фан ва инновациялар вазири, техника фанлари доктори, профессор

Ёмғир ва сел суви омборини рақамлаштириш — сув танқислиги муаммосига ечим

Видеоселекторда Ўзбекистонда сув ресурсларини тежаш ва самарали бошқариш соҳасидаги ислоҳотлар, янги технологияларни жорий этиш ва рақамлаштириш жараёни қишлоқ хўжалиги имкониятини оширишда муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди. Мамлакатимизда сувни ҳисобга олиш ва бошқарувнинг шаффоф тизими йўлга қўйилгани туфайли ернинг сув билан таъминланиши яхшиланиб, миллиардлаб куб метр сув тежалаётгани алоҳида қайд этилди. Бу ўзгаришлар сув ресурсларидан самарали фойдаланиш имкониятини бериш билан бирга, экологик барқарорликни таъминлайди.

Йиғилишда сув таъминоти ва бошқарувини янада такомиллаштиришга қаратилган қатор муаммолар ҳам мавжудлиги айтиб ўтилди. Хусусан, насосларни модернизация қилиш ишлари бажарилаётган бўлса-да, кўплаб кичик насослар эскилиги сабабли сув таннархи ҳали ҳам юқори. Қолаверса, сув тежашда бетонлашган каналларнинг фойдаси мавжуд бўлса-да, бу тажриба барча ҳудудда тенг даражада жорий қилинмагани суғоришда сув исроф бўлишига олиб келаётгани қайд этилиб, ҳолат назоратга олиниши кераклиги таъкидланди. Шунинг учун келгусида магистрал ҳамда ички каналларни бетонлашга қўшимча маблағ ажратиш режалаштирилгани бу борадаги аниқ вазифаларни белгилаб берди.

Ёғингарчилик мўл-кўл бўлган ҳудудларда ёмғир ва сел сувини тўплаш ҳамда бошқаришда энергиятежамкор насослар ва қуёш панелларини ўрнатиш орқали электр энергиясини тежаш ва қўшимча даромад олиш мумкин. Масалан, Хоразм вилояти фермерлари қуёш панеллари орқали сув насосларини қувватлантириб электр энергиясини тежашга эришмоқда. Натижада ортиқча энергияни давлатга сотиб, қўшимча фойда кўрмоқда. Бу каби инновацион амалиётлар нафақат электр энергиясини тежаш, балки фермерларнинг даромадини ошириш ва янги технологияларни қабул қилишга рағбатлантиради.

Сув тежовчи технологияларни жорий қилиш ва лазерли текислаш орқали ерни самарали суғориш қамрови кенгайтирилиб, мавсумий сел сувини йиғиш орқали сув ресурсларини тўлдириш йўлида ҳам муҳим қадамлар қўйилмоқда. Бу чоралар ҳудудлардаги сув таъминотини яхшилаш ва ерни суғоришда барқарорликни таъминлаш учун аҳамиятлидир.

Ўзбекистонда сув бошқарувини рақамлаштириш, марказлаштирилган ахборот тизими орқали сув бошқарувини онлайн кузатиш ва таҳлил қилиш ҳамда сув истеъмолини аниқ ҳисобга олиш келгусида қарор қабул қилиш ва сув тежашга ёрдам беради.

Сув тежовчи технологияларни жорий этишда давлат ва хусусий сектор ўртасидаги ҳамкорлик, шунингдек, халқаро ташкилотлар билан биргаликда илғор гидротехника технологияларини татбиқ қилиш орқали фермерлар ва соҳадаги мутахассислар учун сув тежовчи технологиялар бўйича ўқув дастурлари ҳамда амалий кўникмаларни ривожлантириш самарадорликни оширишга кўмаклашади.

Халқаро тажрибадан келиб чиққан ҳолда мазкур жараёнда илғор сув бошқаруви стандартлари асосида янги йўналиш ҳамда таклифларни ишлаб чиқиш муҳим. Халқаро тажрибани ўрганиш асосида Ўзбекистон шароитига мос келувчи инновацион ёндашувларни жорий этиш лозим. Масалан, Буюк Британия, Австралия ва Германияда қўлланаётган “сувга сезгир шаҳар” дизайни (WSUD) ва “губка шаҳар” концепцияси каби стандартлар асосида сув бошқарувини йўлга қўйиш орқали сувни тежаш ва оқимни самарали бошқариш мумкин. Бундан ташқари, “ақлли сув” технологияларини жорий этиш билан сув истеъмолини реал вақтда мониторинг ва таҳлил қилиш қулай. Бу эса муаммоларни эрта аниқлаш ва тезкор чоралар кўришга ёрдам беради.

Сув манбаларини оптимал тақсимлаш, марказлашмаган сув сақлаш тизимлари орқали сувни самарали сақлаш имкониятларини ошириш ва уни Ўзбекистонда сув танқислигини енгиллатишда самарали қўллаш мумкин.

Хусусий сектор билан шерикликни кучайтириш ва инвестицияларни жалб қилиш сув бошқаруви инфратузилмасини янада ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга. Шунингдек, халқаро стандартларга мувофиқ келадиган сув тежовчи технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш учун сармоялар жалб қилиш лозим. Бундан ташқари, аҳоли ва фермерлар ўртасида экологик онгни ошириш ва сув ресурсларини тежашга эътиборни кучайтириш ҳам соҳадаги муҳим жараёнлардан.

Ёмғир, сел ва қор массасидан ҳосил бўладиган сув ресурслари, табиий сув манбаларини тежаш ва улардан самарали фойдаланиш ҳамда бошқаришга йўналтирилган чора-тадбирлар қишлоқ хўжалигида юқори иқтисодий самарадорликни таъминлашга хизмат қилади.

Видеоселекторни қиш мавсуми бошланишидаги энг долзарб ва ўз вақтида ўтказилган йиғилиш деб айтиш мумкин. Чунки бугун дунё бўйлаб, хусусан, минтақамизга ҳам экологик муаммолар қатори сув танқислиги жиддий хавф туғдирмоқда. Шу сабабли Ўзбекистонда сув тежовчи инновацион муҳандислик технологияларини кенг жорий қилиш, табиатнинг бу ноёб неъматини сақлаш ва тежаш масаласида жадал ислоҳотлар ўтказилмоқда.

Жаҳон метеорология ташкилоти маълумотларига кўра, 2050 йилга бориб, дунё аҳолисининг ярмидан кўпроғи, яъни 5 миллиарддан зиёд одам сув танқислигини бошдан кечириши мумкин. Бундай таҳлиллар иқлим ўзгариши, аҳоли сонининг кўпайиши, дарё ҳамда бошқа сув ресурсларидан самарасиз фойдаланиш оқибатида юзага келаётган муаммолар сифатида баҳоланмоқда. Сувдан оқилона фойдаланиш нафақат айрим давлатлар учун, балки глобал миқёсда ҳам долзарб масалага айланмоқда.

Ўзбекистонда сув тақчиллиги иқтисодиётнинг турли соҳалари, айниқса, қишлоқ хўжалиги ва саноатга сезиларли таъсир кўрсатмоқда. Сув хўжалиги вазирлиги маълумотларига кўра, мамлакатимиз сув ресурсларининг 80 фоизини қўшни давлатлардан олади, фақат 20 фоизи мамлакат ичида шаклланади. Бу вазият давлатимиз раҳбарининг оқилона позициясини тасдиқлаб, Марказий Осиё давлатлари, айниқса, Амударё ва Сирдарё сувидан фойдаланишда қўшни давлатлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш, ўзаро яхши қўшничилик ва бир-бирини тўлдириш тамойилларига асосланган стратегияларни ривожлантириш зарурлигини кўрсатади.

2030 йилга бориб, Ўзбекистон сув таъминотида 7 миллиард куб метр сув етишмовчилиги кузатилиши ҳисобга олинса, сув ва сув ресурсларини тежаш ҳамда оқилона бошқариш стратегияси долзарб масалага айланади. Шу муносабат билан иқтисодиётнинг барча тармоғида сув тежовчи технологияларни кенг жорий қилиш зарурати пайдо бўлмоқда.

Видеоселекторда Президентимиз Марказий Осиёда сув ресурслари тақчиллиги муаммоси институционал ечимлар кутаётганини таъкидлади. Ушбу муаммони ҳал этиш минтақа давлатлари, халқаро молия ташкилотлари ва экспертлар билан илмий ҳамкорликда саъй-ҳаракатларни кенг қамровли дипломатик шаклда олиб боришни талаб этади. Натижада Амударё ва Сирдарё каби асосий дарё манбалари мавжуд минтақада трансчегаравий сув масалаларини режалаштириш бўйича умумий сиёсат ва чора-тадбирлар ишлаб чиқиш зарурати айланади. Жумладан, сув тежовчи технологиялар ва инновацияларни жорий этиш сув ресурсларини самарали бошқаришга хизмат қилади. Бу, ўз навбатида, нафақат мамлакат саноати ва қишлоқ хўжалиги тараққиёти, балки минтақавий иқтисодий барқарорлик ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Сув ресурсларини тежаш ва ёғингарчиликни инновацион бошқариш зарурати

Аграр секторга ихтисослашган мамлакатда қишлоқ хўжалиги, саноат ва аҳолининг кундалик эҳтиёжини қондиришда мувозанатни сақлаш, иқтисодий ўсиш барқарорлигини таъминлаш сув ресурслари етарлилиги билан боғлиқ.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Ўзбекистонда сув тежовчи технологиялар, сув ресурслари ва ёғингарчиликни самарали тизимлаштириш жараёнини кенг жорий этиш вақти келди. Бу борада давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, республикамизда 2 миллион гектар ерда сув тежовчи технологиялар татбиқ этилиши натижасида 2 миллиард куб метр сув тежалган. Афсуски, айрим ҳудудларда сувтежамкор технологиялардан тўлиқ фойдаланилмаётгани аниқланган. Бу эса назорат ва мониторингни кучайтириш, техник хизмат кўрсатиш тизимини такомиллаштириш ҳамда уларни малакали кадрлар билан таъминлашни тақозо қилади.

Видеоселекторда 500 минг гектар майдонда қўшимча сув тежовчи технологияларни жорий этиш режаси ишлаб чиқилгани айтилди. Жумладан, Қорақалпоғистонда лазерли текислаш ускуналарини қўллаш ва ҳар гектарга субсидия ажратиш тажрибаси бу технология самарали эканини исботлади. Чунки экин майдонларини суғоришдан олдин текислаш сув сарфини сезиларли даражада камайтиради. Энди Хоразм вилоятида ҳам лазерли текислаш тизимини кенгайтириш режалаштирилмоқда. Техник субсидиялар ва молиявий ёрдам орқали фермерларга бу технологияни жорий қилишни енгиллаштириш муҳим. Чунки уларнинг эҳтиёжига мос технологияларни танлаб, ускуналардан оқилона фойдаланишда қўллаб-қувватлаш талаб этилади. Шу боис, ҳудудий техник марказларни ташкил этиш, ускуналар ҳолатини мунтазам кузатиш ва рақамлаштириш тизимини йўлга қўйишга устувор аҳамият қаратилмоқда.

Йиғилишда сув тежовчи технологияларни жорий қилиш билан бирга, рақамлаштиришни жадаллаштириш масаласи ҳам кўтарилди. Бугун насос станцияларига онлайн назорат тизимлари ва “ақлли сув” қурилмалари ўрнатилмоқда. Аммо мазкур қурилмалардан келадиган маълумотларни таҳлил қилиш ва суғоришни бошқариш бўйича ягона ахборот тизими мавжуд эмас. Сув ресурсларини бошқаришнинг ягона ахборот тизимини яратиш орқали ҳар бир ҳудуддаги сув истеъмолини мониторинг қилиш, техник ҳолатни таҳлил этиш ва фермерларга сув тежаш бўйича тавсиялар бериш мумкин. Бу қадам рақамлаштириш ва сунъий интеллект ёрдамида автоматик бошқарув орқали сув тежамкорлигини янада оширади.

Ёмғир ва қор, сел сувини бошқаришда халқаро институционал тажриба

Бугун сув ва сув ресурсларини инновацион технологиялар асосида бошқариш оммалашиб, сув манбалари қисқариши муаммоси долзарб бўлиб бормоқда. Экспертлар прогнозига кўра, 2025 йилда ривожланаётган дунё аҳолисининг учдан бир қисми сув танқислиги муаммосига дуч келади.

Ер юзида сув оқими нотенг тақсимланган бўлиб, кўп қисми ёғингарчиликнинг фазовий ва вақтинчалик ўзгарувчанлиги сабабли мавсумий тошқинлар орқали исроф бўлади. Ҳозирги техник, ижтимоий, экологик ва иқтисодий жиҳатдан самарали дастурлар орқали йилига тахминан 9000-14000 куб километр сувнинг (ёғингарчиликнинг 8-13 фоизи) назорат қилинишига эришилган. Шунингдек, тахминан 3400 куб километр сув (3 фоиз) турли мақсадда ишлатилади. Бу ўринда энг катта улуш қишлоқ хўжалигига тўғри келади, яъни умумий сув истеъмолининг тахминан 70 фоизини ташкил этади. Қолган қисми асосан, аҳоли турмуш тарзи ва саноат эҳтиёжи учун сарфланади. Гидроэнергетика, экотизимлар, навигация ва дам олиш учун ҳам сувдан фойдаланилади.

Жаҳон сув кенгаши эътироф этганидек, ёғингарчиликнинг мавсумийлиги ва тақсимланиши, айниқса, Осиё минтақасида сувдан самарали фойдаланиш ва уни сақлаш имкониятлари билан изоҳланади. Бу борада Бангладеш тажрибаси шаклланиб бормоқда. У ерда ёғингарчиликдан унумли фойдаланиш орқали қишлоқ хўжалиги маҳсулдорлиги оширилаяпти. Мазкур мамлакатда мунтазам ёғингарчилик ва тошқинлар қишлоқ хўжалиги учун зарур намликни таъминлайди ҳамда тупроқ ҳосилдорлигини оширади. Бу ерда табиат суви, кам фоизли кредит ва янги технологиялар ёрдамида фермерларни қўллаб-қувватлаш, молиявий барқарорлигини таъминлаш тизимли йўлга қўйилган.

Ёғингарчиликдан технологик фойдаланиш кўплаб мамлакат, жумладан, Норвегияда кенг жорий этилган. У ерда сув таъминоти учун асосий манба кўл ва сув омборларида йиғилган ёмғир сувидир. Сув тошқини сабабли шаҳарлардаги ёмғир ёки сел сувига муаммо сифатида қаралган. Шунинг учун шаҳарлар махсус сув чиқариш тизими орқали дренажлаштирилади. Иқлим ўзгариши сабабли қисқа муддатли кучли ёмғир ёки вақти-вақти билан узоқ давом этувчи экстремал ёмғир ҳодисаси муҳандислик инфратузилмалари орқали муайян жойда тўпланади. Ёмғир кучайиши натижасида ҳосил бўладиган сув тошқини туфайли оқова сув тармоғи орқали чиқариладиган чўкиндига экологик зарар сифатида қаралади.

Норвегиянинг айрим ҳудудида муайян вақт давомида қурғоқчилик ва сув танқислиги ортиб бормоқда. Масалан, 2018, 2021-2022 йилларда бундай ҳолат кўп кузатилган. Бу эса ёмғир сувини йиғиш ва ишлатиш, шунингдек, чиқиндиларни қайта ишлашнинг аҳамиятини янада оширади. Қурғоқчилик, тошқин, иқлим ўзгариши ва урбанизация билан боғлиқ муаммолар сув ресурсларини барқарор бошқариш зарурлигини кўрсатмоқда. Ёмғир сувини муҳим ресурс сифатида қўллаш билан бирга, ундан турли ижтимоий ва экологик манфаатга эга, яшаш учун қулай, муҳити соғлом ва барқарор шаҳарларни яратишда ажралмас қисм сифатида фойдаланиш муҳим.

Халқаро миқёсда ёмғир сувини йиғиш амалиёти қадимий даврларга бориб тақалади. Лекин ёмғирни йиғиш ва фойдаланиш ривожланиши бўйича минтақалар ўртасида катта тафовут мавжуд. Ўтмиш тажрибасига кўра, етарли миқдорда тоза сув манбаи мавжуд бўлмаган ҳудудлар, масалан, Австралия, Бразилия, Миср, Исроил каби мамлакатлар, шунингдек, Хитойнинг шимоли-ғарби, Италия жанубида бу тизим кенгроқ тарқалган. Бошқа давлатларда эса секин ривожланган ёки баъзиларида энди ривожланяпти. Жумладан, Норвегияда ёмғир сувини йиғиш ва фойдаланишга Осло ҳамда шарқий ҳудудлардаги муниципалитетлар қизиқиш билдирмоқда.

Осло ва Фрогн каби ҳудудлар фуқароларни ёзда боғ суғориш учун ичимлик сув ўрнига ёмғир сувидан фойдаланишга ундамоқда. Боғ суғориш учун ёмғир сувини тўплаш бўйича қўлланмалар нашр қилинган. Келгуси йилларда Осло шаҳри ҳокимлиги ёмғир сувини йиғишга сув оқимини назорат қилиш, тошқиннинг олдини олиш ва спорт ёки кўнгилочар мақсадларда фойдаланиш омили сифатида қарамоқда.

Фикримизча, Норвегияда ёмғир сувини йиғиш ва сел сувидан фойдаланиш кўлами келажакда, айниқса, иқлим ва жамиятдаги ўзгаришлар сабабли янада кенгаяди. Бу эса сув тақчиллигига дуч келаётган Ўзбекистон каби мамлакатлар учун ёмғир сувини йиғиш ва сел сувидан фойдаланиш бўйича халқаро тажрибани ўрганишни талаб этади. Бунинг учун инновацион натижалар, жумладан, қадимий технологиялардан то энг сўнгги ишланмаларгача амалиётга татбиқ этиш жуда муҳим.

Халқаро тажрибаларга кўра, ёмғир ва қор, сел сувини тўплаш бўйича Австралиядаги кенг қамровли амалиёт, шунингдек, Хитой, Португалия ва Германиядаги ёмғир сувини йиғиш тажрибаси ўрганишга арзийди.

Ёмғир сувининг сифати, одатда, бошқа сиртлардан йиғилган сел суви сифатига нисбатан анча яхши. Чунки ер юзасидан оқиб келган сув одатда тупроқ, органик моддалар ва боғ ўғитига бой бўлиб, турли қўшимчаларни ўз ичига олади. Шу сабабли ёмғир сувидан самарали фойдаланиш мумкин.

Ёмғир сувидан фойдаланишнинг хитойча анъанаси ва инновацион технологик босқичлар

Хитойда ёмғир сувидан фойдаланишнинг узоқ тарихий анъанаси мавжуд бўлиб, бу қадимий даврлардан бугунгача давом этмоқда. Қадимий хитойлик файласуф Лаоцзи “Яхшилик сувга ўхшайди. Чунки у барча нарсага керак, лекин ҳеч нима талаб қилмайди”, деган. Мазкур ҳикматдан кўриниб турибдики, хитойликлар минг йиллар давомида ёмғир сувини йиғиш лойиҳалари билан шуғулланган.

Иқлим ўзгариши ва табиий офатлар, айниқса, тошқинлар ҳамда қурғоқчиликка қарши курашиш мақсадида Хитойда ёмғир сувини йиғиш лойиҳалари яратилган. Бундай лойиҳалардан бири 1300 йилдан зиёд тарихга эга бўлган Ҳани терассалари. Терассалар тизимидан асосий мақсад озиқ-овқат ишлаб чиқариш билан бирга, тупроқ ва сувни сақлаш, эрозия ва тошқинлардан ҳимоялашга хизмат қилади. Ҳани қишлоқлари тоғ ёнбағрида жойлашган, юқорида ўрмонлар, пастда эса терассалар билан ўралган. Ёмғир суви ўрмонлардан терассаларга йўналтирилади ва ортиқча сув водий тубидаги дарёга оқади.

БМТнинг Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти Ҳани Райс терассасини жаҳон аҳамиятига эга қишлоқ хўжалиги мероси тизими сифатида тан олган. Янги мисоллардан бири — Жянси провинциясидаги Фушоу дренаж тизими. Бу каби лойиҳалар одамлар тафаккури ва табиат инжиқликлари натижасида йиғилган билимлар асосида амалга оширилган.

Замонавий ёмғир сувини йиғиш тизимидан фойдаланиш Шимоли-ғарбий Хитойдаги Гансу провинциясида кенг тарқалган. Бу ҳудуд йил давомида кам ёмғир ёғадиган, қуруқ жойлардан. Ёмғир сувидан ҳудудда ичимлик ва бошқа эҳтиёжлар учун муҳим манба сифатида фойдаланилади. Сув танқислиги туфайли ёмғир сувини йиғиш мажбурий чорага айланган. Шунга кўра, Гансу маҳаллий ҳукумати “121-ёмғир сувини тўплаш” лойиҳасини амалга оширишга қаратилган стратегик қарор қабул қилди. “121” номи ҳар бир оилага 80-150 куб метр майдонда ёмғир сувини тўплаш тизимини қуришга кўмак беришни, биринчи “1” иккита ер ости идишини, ҳар бири 15-20 куб метр ҳажмда бўлиб, бири уй-рўзғор эҳтиёжлари, иккинчиси эса томорқани суғориш учун мўлжалланганини (“2”) ва хонадон ёнидаги майдонни суғориш учун ёмғир суви сақланадиган ҳавзани (иккинчи “1”) билдиради.

Хитой ҳукумати 1996 йилда “Ёмғир сувини йиғиш, суғориш” лойиҳасини тақлиф қилди. “121” лойиҳаси уй-рўзғор эҳтиёжларини қондириш учун сув етказиб берган бўлса, суғориш лойиҳаси деҳқонларга ўз хонадонида иқтисодиётни ривожлантириш ва турмуш шароитини яхшилашга йўл очди.

Ёмғир сувини йиғиш амалиётини татбиқ этишда стандартлаштириш муҳим аҳамиятга эга. Ёмғир сувини тўплаш, сақлаш ва фойдаланиш бўйича техник код 2001 йилда биринчи марта саноат стандарти сифатида жорий қилинган ва SL267-2001 сифатида таснифланган. Бу ёмғир сувини йиғиш бўйича Хитойдаги биринчи саноат стандартидир. У қишлоқ ва шаҳарларда ушбу сувдан фойдаланишга қаратилган.

Ёмғир ва сел сувидан фойдаланиш турли мамлакат ва минтақалардаги сув ресурслари, сувга талаб, иқтисодий ривожланиш ва сиёсий жараёнларга боғлиқ ҳолда амалга оширилаётган инновациялар самарадор эканини кўрсатади.

Халқ вакиллари ҳеч кимни ўз муаммоси билан ёлғиз қолдирмаслик учун ҳаракат қиляпти. Улар қийин вазиятга тушиб қолган фуқароларни тинглашга ва қўллаб-қувватлашга тайёр бўлган ишончли кўмакчига айланди.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2024 йил 13 ноябрь, 230-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

Инсон қадри учун

МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАР

ХАЛҚИМИЗНИНГ ЧИНАКАМ ОВОЗИГА АЙЛАНМОҚДА

Ихтиёр БЕКОВ,
юридик фанлар доктори,
профессор

Жорий йил 27 октябрда вакиллик органларига сайлов янгиланган Конституциямиз асосида конституциявий-ҳуқуқий шароитда ўтди. Мазкур жараённинг натижаси фуқароларимизнинг сайлов маданияти юқори босқичга чиққанини, сиёсий партиялар ўртасидаги рақобат янада кучайганини кўрсатди. Сиёсий жараённи кузатиб бориш учун юртимизга ташриф буюрган 850 нафардан зиёд хорижий ва халқаро кузатувчи сайловнинг очиқ ва адолатли ўтганини эътироф этди. Бу эса мамлакатимизда сайловни халқаро стандартлар ва миллий қонунчилик талаблари асосида ўтказишда сўнгги йилларда катта тажриба тўпланганининг яққол ифодасидир.

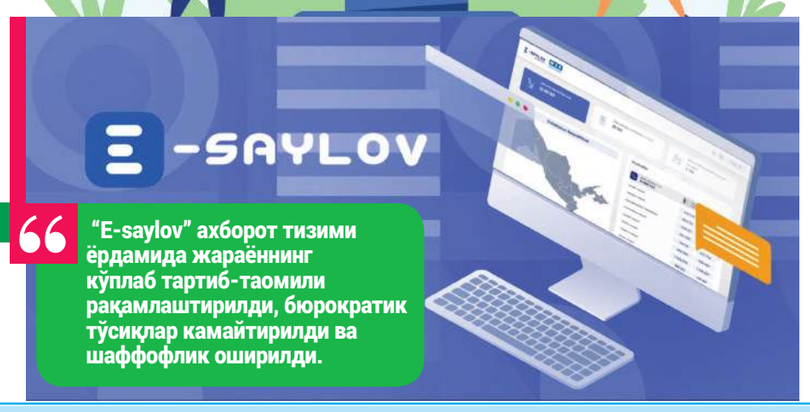

“E-saylov” ахборот тизими ёрдамида жараённинг кўплаб тартиб-таомили рақамлаштирилди, бюрократик тўсиқлар камайтирилди ва шаффофлик оширилди.

Бундан ташқари, сайловга оид изчил ислоҳотлар давом эттирилиб, “E-saylov” ахборот тизими ёрдамида жараённинг кўплаб тартиб-таомили рақамлаштирилди, бюрократик тўсиқлар камайтирилди ва шаффофлик оширилди. Кўплаб сайлов участкаларида овоз бериш жараёнларини онлайн кузатиш имконияти яратилди. Мамлакатимиз тарихида илк маротаба Тошкент шаҳридаги айрим сайлов участкаларида электрон овоз бериш тажриба-синов тариқасида ўтказилди.

Очиқлик ва шаффофлик аҳоли манфаатларига хизмат қилади

Сўнгги йилларда давлат ҳокимияти органлари фаолиятида очиқлик ва шаффофликни таъминлашда, фуқароларнинг жамият ҳамда давлат бошқарувида фаол иштирок этишида маҳаллий кенгаш депутатларининг ўрни муҳим аҳамият касб этмоқда.

Халқ вакиллари ҳеч кимни ўз муаммоси билан ёлғиз қолдирмаслик учун ҳаракат қиляпти. Улар қийин вазиятга тушиб қолган фуқароларни тинглашга ва қўллаб-қувватлашга тайёр бўлган ишончли кўмакчига айланди. Депутатларнинг вазифаси нафақат ўз сайловчиларининг манфаатларини ҳимоя қилиш, балки фуқаролар ва маҳаллий ҳокимият органлари ўртасида фаол мулоқот учун шароит яратиш ҳамдир. Ушбу фаолият депутатлар ва фуқаролар ўртасида ижтимоий масъулиятни оширишга ёрдам беради.

Қайд этиш керакки, “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги қонунда кенгаш сўрови ва кенгаш текшируви институтлари жорий этилиши назарда тутилган.

Кенгаш сўрови институти маҳаллий кенгаш раиси ёки депутатларга аҳолини қизиқтирган масалалар бўйича турли давлат органлари, муассасалари ва ташкилотларига расмий сўровларни шакллантириш имконини берувчи механизмдир. Ушбу восита фуқароларнинг аниқ мурожаатларига жавобан керакли маълумотларни, тушунтиришларни олиш ёки чоралар кўришга қаратилган.

Мазкур институт депутатларга долзарб муаммоларни ҳал қилиш учун тезкор маълумот ва манбаларни олиш имкониятини бериш орқали маҳаллий ижро ҳокимияти органлари ва давлат идоралари ўртасида очиқ мулоқотни осонлаштиради, аҳоли манфаатларини фаол равишда ҳимоя қилиш имкониятини беради. Фуқароларнинг мурожаатлари асосида сўровларнинг амалга оширилиши имконияти, ўз ўрнида, депутатларга аҳоли фикрини яхшироқ кўриб чиқиш ва уларни қарор қабул қилиш жараёнларига фаолроқ жалб қилишга йўл очади.

Кенгаш текшируви институти маҳаллий бошқарув сифатини оширишда муҳим роль ўйнайди. Бу юзага келадиган муаммоларни чуқурроқ ва синчковлик билан ўрганиш, таҳлил қилиш, маҳаллий ҳокимият органлари ишидаги муаммолар ва камчиликларни аниқлашда ёрдам кўрсатади.

Мазкур механизм маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятида юқори даражадаги жавобгарлик ва шаффофликни таъминлаб, аҳоли манфаатларини ҳимоя қилиш учун қўшимча механизмларни яратади.

Маҳаллий кенгашларнинг демократик қиёфаси тубдан ўзгарди

Мамлакатимиздаги кенг кўламли ислоҳотларда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини таъминлаш орқали шахс қадрини оширишга эътибор қаратилмоқда.

Айниқса, ўтган йили халқимиз иродаси билан қабул қилинган янгиланган Конституциямиз юртимизда инсон қадри тамойили қадр топишига мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилмоқда, ислоҳотларга ҳаётий куч бағишлаяпти.

Сўнгги йилларда маҳаллий кенгашларнинг демократик қиёфаси тубдан янгиланди. Муҳим институционал ва концептуал ўзгаришлар юз берди. Уларнинг қонунчилик базаси мустаҳкамланди, ваколатлари кенгайди.

Хусусан, маҳаллий кенгаш фаолиятига ташкилий, техникавий ва бошқа жиҳатдан хизмат кўрсатиш мақсадида унинг доимий асосда ишловчи котибияти ташкил этилди.

Аввал депутатлар кун тартибига фақат ҳокимнинг ҳисоботи киритилган бўлса, ҳозирги кунда маҳаллий даражадаги 60 дан ортиқ ташкилотнинг ҳисобот ва ахборотлари депутатлар томонидан эшитилмоқда.

Конституция республика даражасидаги ҳокимиятлар бўлиниши ва ўзаро тийиб туриш принципининг маҳаллий даражада ҳам мавжуд бўлиши учун ҳуқуқий замин яратди. Жойларда ҳокимлар ва маҳаллий кенгашлар ваколати ажратилди.

Ушбу ислоҳот аҳолининг минтақавий хусусиятлари ва эҳтиёжларини яхшироқ ҳисобга олишга имкон беради, ҳудудларни янада самарали бошқариш ва барқарор ривожлантириш учун шароит яратади. Ҳеч шубҳасиз, фуқаролар қарор қабул қилишда иштирок этишининг ҳуқуқий асослари ва механизмларини кучайтириш демократия ҳамда ижтимоий барқарорликни мустаҳкамлашда ҳам муҳим роль ўйнайди.

Халқ вакилларига масъулият ва ишонч ортмоқда

“Ўзбекистон — 2030” стратегиясида маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органларини халқнинг чинакам овозига айлантириш, ҳудудий бошқарувни аҳоли манфаатларига хизмат қилиш тамойили асосида ташкил этиш вазифаси белгиланган.

Ўзбекистон Президентининг 2024 йил 2 февралдаги “Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони қабул қилиниши орқали ҳокимлар ва халқ депутатлари кенгашлари ваколатлари тақсимланишига асосланган давлат ҳокимиятини ташкил этишнинг янги моделини тўлиқ амалга оширишга яна бир замин яратилди.

Мазкур фармон билан кенгашлар ва ҳокимликларнинг вазифа ва жавобгарлик соҳалари аниқ белгилаб берилди.

Ушбу фармонда кенгашларнинг аҳоли муаммоларини ҳал этишдаги роли ва масъулиятини ошириш, ижроия органларининг халқ вакиллари олдидаги жавобгарлигини кучайтиришга қаратилган қатор янгиликлар ўз ифодасини топди. Хусусан, фармон билан маҳаллий кенгашларга қўшимча равишда яна 33 та муҳим ваколат берилди. Таълим, экология, уй-жой, транспорт каби аҳоли учун долзарб, унинг тақдирига дахлдор муҳим масалалар шулар жумласидандир.

Фармонда маҳаллий кенгашлар зиммасига вазифалар фақатгина қонун билан юклатилиши, давлат органлари томонидан кенгашлар фаолиятига аралашишга йўл қўйилмаслиги, уларга қонунда белгиланган ваколатларига хос бўлмаган вазифалар бажарилиши учун маҳаллий давлат ижроия ҳокимияти органлари масъул бўлиши қатъий мустаҳкамланди.

Янги давр бошланмоқда

Юртимизда бўлиб ўтган муҳим ижтимоий-сиёсий жараён — вакиллик органларига сайлов натижаларига кўра, янгиланган қонунчиликка мувофиқ маҳаллий давлат бошқарувининг халқчил ва замонавий модели жорий этилди. Халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайлов натижаларидан келиб чиқиб, вилоятлар ва Тошкент шаҳри кенгашларининг биринчи сессиялари бўлиб ўтди.

Мазкур сессияларда илк маротаба янгиланган Конституция қоидаларининг ижроси ўлароқ кенгаш раислари сайланди. Умуман олганда, янгиланган кенгашга берилган ваколатлар ва зиммасига юклатилган вазифалар ҳажмини эътиборга олган ҳолда унинг раиси лавозимини эгаллаган шахсдан бир қатор касбий ва шахсий сифатлар, энг аввало, катта ҳаётий тажриба талаб этилади. Бу лавозимдаги шахс халқ дардини ўз дарди деб ҳисоблайдиган, ҳаёт синовларида тобланган, тегишли ҳудуддаги масала ва муаммоларни яхши биладиган, одамлар орасида катта обрўга эга, шу билан бирга, кун тартибига долзарб масалаларни қўя олиш каби шахсий сифатларга эга бўлиш лозим.

Илк бор жорий этилган кенгаш раиси лавозими маҳаллий вакиллик органи фаолиятида янги саҳифа очиши шубҳасиз. Энди кенгаш раиси доимий асосда фаолият юритиб, депутатлик корпуси ишини мувофиқлаштиради, қўмиталар ва комиссиялар ишини йўналтиради, депутатлар билан аҳоли ўртасидаги ҳамкорликни таъминлайди.

Бу халқимиз билан маслаҳатлашиб 2023 йилда референдум асосида қабул қилинган янги таҳрирдаги Конституциямизнинг яна бир муҳим нормаси амалда қўлланилганини кўрсатади.

Томорқачилик

ТЎҚСОН КУНДА

Деҳқончиликда “тўқсонбости” деган усул бор. Халқимиз “Тўқсонда суғорсанг, тўқсон ботмон ҳосил оласан”, дейди. Бу бежиз эмас, албатта. Кузда экилиб, қор остида қолдирилган сабзавот уруғи кўкламда барвақт униб чиқиб, тез ривожланиши ҳисобига эрта ва мўл ҳосил беради. Бу мавсумда баҳорий сабзавотлар бозори ҳам чаққон бўлади.

ТЎҚСОН БОТМОН ҲОСИЛ БОР

Кеч кузда совуқ ва намгарчилик бошланмасдан тўқсонбости усулида экин экиш учун ноябрнинг охири — декабрнинг биринчи ўн кунлигида совуққа чидамли сабзавотлардан сабзи, пиёз, ош лавлаги, карам, кўкатлар уруғи сепилади. Тўқсонбости қилиб сепиладиган сабзавот уруғи сарфи меъёри 20 фоизгача кўп бўлади. Лалми ва сув танқис майдонларда ҳам тўқсонбости экиш муддатида сабзавот экинларини экиб, яхши иқтисодий самарага эга бўлиш мумкин.

Мамлакатимиз об-ҳавоси ва тупроқ шароитига қараб ҳар бир вилоят учун юқори ҳосилли, зараркунанда ва касалликларга чидамли, тўқсонбости экиш муддати учун мос навларни тўғри танлаш лозим. Тўқсонбости экиш муддатида пиёзнинг маҳаллий “Истиқбол” ва “Зафар”, хорижнинг “Манас”, “Дайтона”, “Леоне”, “Банко” навларини экиш мақсадга мувофиқ. Сабзининг илдизмеваси қизил рангли, маҳаллий “Зийнатли” ва “Фаровон”, хорижнинг “Шантане 2461”, “Курода Шантане”, “Нантская 4”, “Канада”, “Карсон” каби нав ва дурагайларини, ош лавлаги, оқ бош ва гулкарамнинг маҳаллий дурагайларини экиш тавсия этилади.

Кўкат сабзавотлар юқори ҳосилдорлиги, тезпишарлиги, иссиққа кам талабчанлиги билан ажралиб туради. Деҳқонлар шу кунларда асосий ва такрорий экинлар ҳосилини йиғиб-териб олиш баробарида тўқсонбости экинлар экишга тараддуд кўрмоқда.

Бу усулда деҳқончилик қилишнинг ўзига хос талаблари бор. Кичик майдонларда қўл кучи ёрдамида ернинг нишабига қараб қатор оралари 70-90 сантиметрдан олиниб, экин уруғи учтўрт қаторли усулда ёки қўлда сочиб экилади ҳамда 1,5-2 сантиметр чуқурликка кўмилади. Уруғ сепилгандан сўнг майдон суғорилмайди. Барча агротехник тадбир баҳорда бошланади. Пиёз дастлаб поясининг бўйи 6-8 сантиметрга етганда, иккинчи марта бозорга боғлаб чиқариладиган товар ҳолига келганда ўтоқ ва ягана қилинади, қатор оралариға ишлов берилади, ўғитланади.

Фарғона вилоятида жорий йил август-сентябрда 28 минг 858 гектар майдонга пиёз ва саримсоқпиёз ҳамда ноябрь-декабрда тўқсонбости усулида сабзавот экинлари экиш белгиланди. Барча тоифали хўжаликларда 8804 гектарга пиёз ва саримсоқпиёз экилиб, зарур агротехник тадбирлар амалга оширилаётир. Айни пайтда 10 минг 506 гектарга тўқсонбости усулида сабзавот экинлари (пиёз, сабзи, кўкатлар, карам ва ош лавлаги)ни экиш ишлари қизғин бажарилмоқда. Агросаноат мажмуи устидан назорат қилиш инспекцияси вилоят бошқармаси ҳамда туман бўлимлари аҳоли томорқалари, фермер ва қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан экиш ишлари бажарилиши, уруғлик, моддий-техника ресурсларининг ўз вақтида етказиб берилиши каби масалаларни жойида ўрганиб, бу борадаги тадбирларни самарали ташкил этишга амалий ёрдам бериб келяпти.

Сабзавот уруғи экилган эгатлар устидан чириган маҳаллий ўғит, 2-3 йил сақланган, айниқса, қуриган гўнг, арратўпони ҳамда дарахт қипиқлари ташланса ёки шаффоф плёнка билан қопланса, уруғлар ёғингарчилик ва ҳаводаги намлик таъсирида аста-секин бўртади ва совуққа чиниқади. Совуққа чидамли сабзавот ва кўкатлар уруғи кеч кузда, декабрнинг биринчи ўн кунлигида сепилади. Бу экинларни эрта баҳорда экишга қараганда ҳосил етилиши 25-30 кунгача эрта, ҳосилдорлиги эса 15-20 фоиз юқори бўлишини таъминлайди.

Миришкор деҳқонлар учун тўқсонбости усулида ерга уруғ қадаш муддати етиб келди. Айниқса, мевали боғ, токзорлар қатор ораларига, очиқ майдонларга сабзавот экинларини тўқсонбости усулида экиш, кузнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиб қолиш зарур. Бу бозорларимизда нарх-наво барқарорлигини таъминлаш билан бирга, аҳолининг сабзавот маҳсулотларига эҳтиёжини қондириш ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга хизмат қилади.

Одилжон ИБРОҲИМОВ,
Фарғона политехника институти
профессори, қишлоқ хўжалиги
фанлари доктори

Ислоҳотлар амалда

БУНЁДКОРЛИК — РИВОЖЛАНИШ ОМИЛИ

Қурилиш — иқтисодиётнинг барча тармоғи ривожланишига катта туртки берадиган соҳалардан. Ҳар бир янги лойиҳа қурилиш материалларига, ишчи ва мутахассисларга талабни оширади. Жорий йил 23 сентябрда давлатимиз раҳбари раислигида қурилиш индустрияси ва қурилиш материалларини ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш чора-тадбирлари муҳокама қилинган эди. Унда бу йўналишдаги аниқ вазифа ҳамда топшириқлар белгилаб берилди. Маҳаллийлаштириш дастурини янада жонлантириш ҳам шулар жумласига киради.

Ўтган йили Сурхондарё вилоятида маҳаллийлаштириш дастури доирасида муайян ишлар қилинган. Жумладан, қурилиш материаллари саноатида қиймати 46,3 миллион долларга тенг 105 та лойиҳа ишга туширилиб, 1,3 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган. Жорий йилда ҳам мазкур йўналишда 166,7 миллиард сўмлик 16 та лойиҳа ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Ҳудудларда замонавий саноат тармоқларини ривожлантириш, халқаро бозорда рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган янги корхоналар барпо этиш ва мавжуд қувватларни модернизация қилишга йўналтирилган лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Кейинги йилларда вилоятдаги саноат корхоналарини техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш борасидаги ишлар Жарқўрғон туманида ҳам ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини оширишга хизмат қилмоқда. Масалан, туманда газоблок ишлаб чиқариш корхонаси лойиҳаси амалга оширилди.

— Мазкур корхонанинг умумий қиймати 35 миллиард сўм бўлиб, бугун вилоятдаги деярли барча қурилиш иншоотига маҳсулот етказиб беряпти. Муҳими, корхона жамоаси шу йил якунига қадар хорижий давлатларга ҳам экспортни йўлга қўйишни мақсад қилган, — дейди Сурхондарё вилояти ҳокимлигининг инвестициялар ва ташқи савдо масалалари бўйича вакили Рўзибой Нормаматов.

Мамлакатда маҳаллий хомашёни қайта ишлаб, бозорбоп маҳсулотлар тайёрлаш бугуннинг талаби. Туманда йиллик қуввати 450 минг тонна цемент маҳсулоти ишлаб чиқаришга мўлжалланган чет эл корхонаси фаолият юритмоқда. Қиймати 78,9 миллион доллар бўлган ушбу масъулияти чекланган жамиятга 47,4 миллион доллар хорижий инвестиция жалб қилинган. Бир йилда қарийб 225 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадиган корхона томонидан ҳар йили қиймати 500 минг долларга тенг маҳсулот экспорт қилиняпти. Ҳозир бу ерда 370 ишчи-ходим фаолият юритяпти.

Вилоятдаги объектларни қурилиш материаллари билан таъминлашда Жарқўрғоннинг Янгиобод маҳалласида жойлашган салкам 1 гектар майдонда иш юритаётган темир-бетон маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи тадбиркорлик субъектининг ҳам ўрни бор. Лойиҳа қиймати 900 миллион сўм бўлиб, бу ерда айни пайтда 10 та иш ўрни яратилган.

Термиз туманида ҳам маҳаллий миқёсда сифатли қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ҳажми тобора ошиб бормоқда. Масалан, пенополистерол хомашёсидан 50 турдаги сунъий пардозбоп плиталар ишлаб чиқариш бўйича тумандаги “Бунёдкор” массивида 1,5 гектар майдонда жойлашган умумий қиймати 4,1 миллиард сўмлик корхона лойиҳаси ҳам саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ортишида муайян улушга эга.

Қумқўрғон туманида қиймати 1 миллиард 270 миллион сўм бўлган яна бир корхона фаолият юритяпти. Тўлиқ хорижий ускуналар билан жиҳозланган “Боғора” кичик саноат зонасида сув иншоотлари учун темир-бетон қудуқлар ишлаб чиқариляпти.

— Корхонанинг бир йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш қиймати 310 миллион сўмни ташкил қилади. Бу ерда иш ҳажми ошиши натижасида ижтимоий дафтарларда рўйхатда турган ишсиз юртдошларимиз доимий иш ўрнига эга бўлди, — дейди туман ҳокимлиги мутахассиси Рўзихол Нормуродова. — Туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури бўйича 2024-2030 йилларда умумий қиймати 9 триллион 200 миллион сўмлик 625 та лойиҳани ишга тушириш режалаштирилган. Натижада 10 минг юртдошимизнинг бандлиги таъминланади.

2024 йилда Сурхондарё вилоятида жами 228 та объектда қурилиш-таъмирлаш ишларини бажариш учун 1,7 триллион сўм ажратилган. Жумладан, инвестиция дастури доирасида 153 та объектда 1,1 триллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилмоқда. Бу рақамлар ортида, албатта, ишбилармонлар меҳнати мужассам. Тадбиркорларнинг давлат томонидан қўллаб-қувватланиши — молиявий кўмагидан тортиб, маҳсулот реализациясигача бўлган жараёнда амалий ёрдам кўрсатиш механизми жорий этилгани бизнес вакиллари учун катта имконият яратиб беряпти.

Сарвар ТЎРАЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

2024 йил — Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили

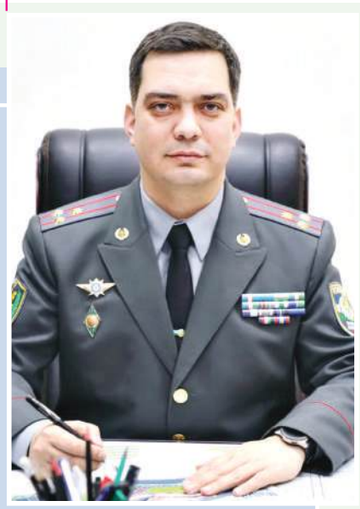

Бобур ШОЁҚУБОВ,
Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари академияси бошлиғи, полковник

Бугун янги Ўзбекистонни бунёд этишда ёшлар масаласига, уларнинг таълим-тарбияси ва истиқболига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жорий йил 12 январда Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида Ўзбекистон Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони томонидан Қуролли Кучлар академияси олдига шу йил Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм ва Жиззах вилоятларида тарбияси оғир ва жиноятчиликка мойил 19 минг 779 нафар ёш ҳамда икки тумандаги маҳаллаларда ёшларни оталиққа олиб ишлаш, уларни ўқитиш, касб-ҳунар, чет тилларни ўргатиш, соғлом ҳаётга қайтариш ва бандлигини таъминлаш вазифалари қўйилди. Мазкур топшириқ ижросини таъминлаш борасида академиянинг қатор чора-тадбирлари ишлаб чиқилди. Хусусан, Ёшлар ишлари агентлиги билан ҳамкорликда тарбияси оғир ва жиноятчиликка мойил ёшлар ҳамда "Ватанга содиқ ёшлар" ҳарбий-ватанпарварлик ўқув йиғинлари дастури тайёрланди, "йўл харитаси" тузилди.

ҲАР БИР ЁШ БАХТЛИ ЯШАШГА ҲАҚЛИ

УЛАР ТАҚДИРИ ДАВЛАТИМИЗ ЭЪТИБОРИДА

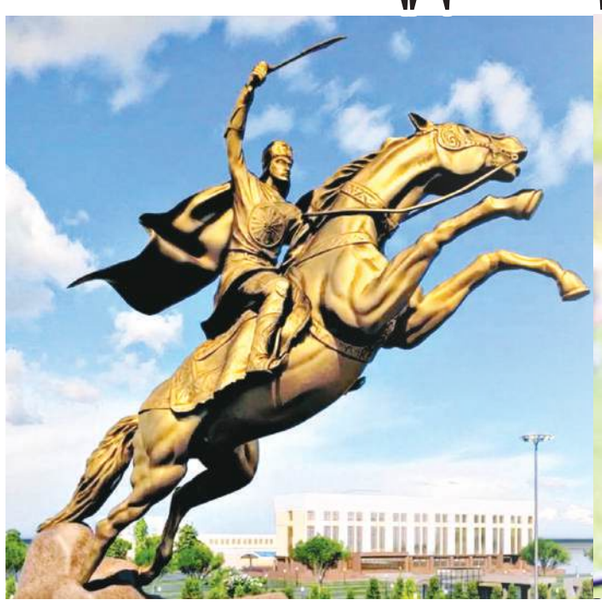

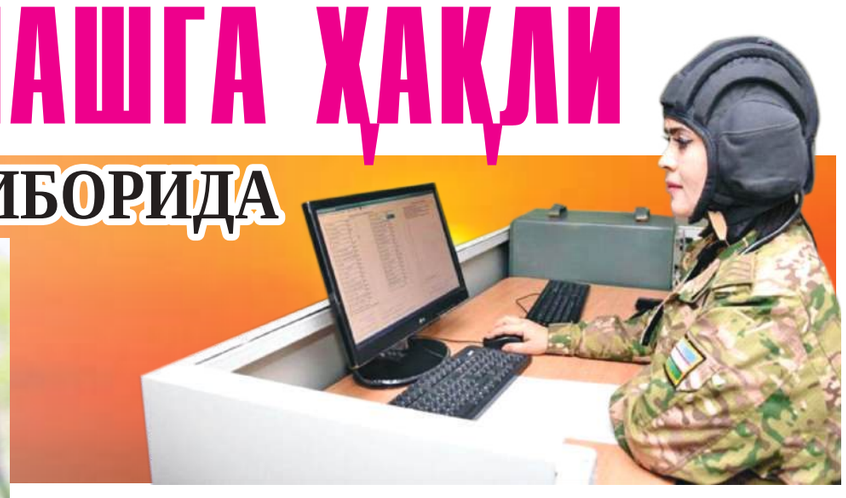

Манзил аниқ, мақсад аён

2024 йил март ойидан Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм ва Жиззах вилоятларида академия масъуллари ва ҳарбий хизматчилардан иборат ишчи гуруҳлар фаолияти йўлга қўйилди. Улар ҳудудларда оталиққа олинган ёшлар бўйича ташкил этилган штаблар билан ҳамкорликда ишлади.

Ҳудудлар раҳбарлари ҳамкорлигида "Ватанга содиқ ёшлар" ҳарбий-ватанпарварлик ўқув йиғинларининг ташкилий ва молиявий масалалари ҳал этилди. Ўқув йиғинларида иштирок этаётган ёшлар 3 маҳал иссиқ овқат, ҳарбий кийим-кечак, керакли анжомлар, шахсий гигиена воситалари, шунингдек, "Темур тузуклари" ва "Ўзбекистон тарихи" китоблари, Мудофаа вазирлиги рамзи туширилган спорт кепкаси ва футболка билан бепул таъминланди. Тиббий кўрикдан ўтказилди. Уларга кенг кўламли ёрдамлар кўрсатилмоқдаки, оғир ва жиноятчиликка мойил ҳамда уюшмаган ёшларнинг замон талаблари асосида ўқитилиши, малака кўникмаларини эгаллаши айни муддао бўлмоқда.

1 ноябрга қадар мазкур манзиллар кесимида юз мартадан ортиқ "Ватанга содиқ ёшлар" ҳарбий-ватанпарварлик ўқув йиғинлари ташкил этилиб, тарбияси оғир ва жиноятчиликка мойил жами йигирма мингдан зиёд ёш қамраб олинди.

Ўқув йиғинлари давомида беш юздан ортиқ тадбир ўтказилиб, улар турли йўналишлар кесимида ташкил этилди. Масалан, мазкур тадбирларнинг 100 га яқини ҳарбий-техника ва қурол-аслаҳалар кўргазмаси бўлса, 80 га яқини давлат арбоблари, ёзувчи ва шоирлар, фахрийлар билан учрашувлардир. Чунончи, Хоразм вилояти ҳокимининг ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожланиш ва маънавий-маърифий ишлари бўйича ўринбосари Санъатбек Салаев, вилоят прокурори Мурод Аҳмедов, Ёшлар ишлари агентлиги Қорақалпоғистон Республикаси бошқармаси бошлиғи Пўлат Махсетбоев, Шимоли-ғарбий ҳарбий округ қўмондони Фарҳод Шерматов, Жиззах вилояти ҳоким ўринбосари Акмал Совурбоев уюшмаган ёшлар билан учрашиб, муаммолари, қизиқишлари, орзу-истаклари билан яқиндан танишди. Самимий руҳда ўтган мулоқотлар ёшларга манзур бўлди.

Дунёдаги энг таъсирчан ва оммавий санъат тури театрдир. У одамларни эзгуликка чорлайди. Хусусан, ёшлар қалбида гўзал ҳис-туйғулар, олижаноблик хислатларини камол топтиришда, жамият ҳаётида тинчлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик, юксак ахлоқ ва адолат тамойилларини мустаҳкамлашда театрнинг муҳим ўрни бор. Ҳудудларда намойиш этилган спектакллар ёшлар қалбида ана шундай эзгу ҳислар уйғонишига сабаб бўлса, не ажаб.

Спорт мусобақалари, ватанпарварлик руҳидаги кўнгилочар тадбирларда спорт усталари, шоир ва ёзувчилар иштирок этди. Ёзувчилар уюшмаси аъзоси, шоир Бобур Бобомурод ватан, садоқат руҳи билан йўғрилган шеърларини ўқиб берган бўлса, таниқли режиссёр Ҳилол Насимов "Ҳаёт" фильмини тақдим қилди.

Тинчлик ва осойишталик — икки бебаҳо неъмат

Ёшларнинг психофизиологик ҳолатига ҳам жиддий аҳамият қаратилмоқда. Мунтазам текширувдан ўтказилмоқда. Бундан ташқари, ёшларнинг касбий йўналгани ва имкониятларини рўёбга чиқаришда дуч келаётган муаммолари ўрганилди. Ҳар бир йиғин мобайнида асосий эътибор ёшларни тадбиркорликка жалб қилиш, моно ва ўқув марказларининг имкониятлари, яратилган имтиёзлар билан яқиндан таништиришга қаратилди. Натижада 3320 ёшга касбий йўналишлар бўйича маслаҳатлар берилди. Уй-жой субсидияси, деҳқончилик учун ер ажратилиши ҳамда хорижга чиқиб ишлашнинг ҳуқуқий асослари тушунтирилди.

Айни пайтда уюшмаган ёшлар билан 28 соатлик назарий ва амалий машғулотлар ҳамда семинар-тренинглар ташкил этилиб, улар онгига жиноят ёки ҳуқуқбузарлик содир этилганда жазо муқаррарлиги сингдирилмоқда. Бу каби машғулотларда ёшлар онгида тинчлик ва осойишталикнинг бебаҳо неъмат экани ва шахсий дахлдорлик ҳисси шакллантирилади.

Шу йил июль ойида Урганчдаги ҳарбий қисмда 14-17 ёшдаги 120 ўғил-қиз билан 5 кунлик "Ватанпарвар ёшлар лагери"да профилактика ва маданий-маърифий тадбир ташкил этилди. Қорақалпоғистон Республикасида 17-30 ёшли 300, Хоразм вилоятида 220, Жиззах вилоятида эса 100 хотин-қиз билан семинар-тренинглар ўтказилди. Машғулотларга ҳарбий психологлар жалб этилди. Ёшларга гендер сиёсат мазмун-моҳияти тушунтирилди. Уларнинг тадбиркорлик фаолияти ўрганилиб, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда иш билан таъминлаш масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Академия профессор-ўқитувчилари ва тажрибали ҳарбий мураббийлари ёрдамида ёт ғояларга берилиши мумкин бўлган ёшлар билан самарали ишланди, уларда ижобий фазилатлар бўй кўрсатишига эришилди.

Уюшмаган ёшлар муаммоларини ҳал этиш бўйича қандай натижаларга эришилди?

Ҳар бир тадбир шунчаки ўтказилмайди. У орқали натижа кўзланади. Академия томонидан бошланган ишлар самарасини Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кесимида танқидий таҳлилга биноан кўриб чиқамиз.

Қорақалпоғистонда рўйхатга олинган, тарбияси оғир ва жиноятга мойил 5854 ёшнинг 198 нафари ўтган давр мобайнида ишга жойлаштирилди, 461 нафари касб-ҳунарга ўқитилди. 89 нафарига эса тадбиркорлик учун кредит ажратилди. 217 нафарига моддий ёрдам берилди. 21 ёш субсидия олишга муваффақ бўлди. Бундан ташқари, 2483 ёшнинг турли муаммолари бартараф этилишида кўмак берилди.

Бу ишлар Хоразм вилоятида ҳам давом этди. Вилоятда рўйхатга олинган, тарбияси оғир ва жиноятга мойил 9276 ёшнинг 289 нафари ишга жойлаштирилган, 271 нафарига тадбиркорлик учун кредит, 454 нафарига деҳқончилик учун ер ажратилган, 346 нафарига зарур асбоб-ускуналар олиб берилган, 175 нафари касб-ҳунарга ўқитилган, 14 нафарининг сафарбарлик чақирув резерви бадали қопланган, 88 нафари даволатилган, 327 нафари турли фан ва чет тилларга ўқитилган, 248 нафарининг контракт тўловлари тўланган, 206 нафарига бир марталик моддий ёрдам кўрсатилган ҳамда 147 нафар ёш профилактик ҳисобдан чиқарилган.

Жиззах вилоятида рўйхатга олинган, тарбияси оғир ва жиноятга мойил жами 4649 ёшнинг 144 нафари ишга жойлаштирилиб, 39 нафари касб-ҳунарга ўқитилган, 93 нафарига тадбиркорлик учун кредит ажратилган бўлса, 45 нафарига деҳқончилик учун ер берилган. 386 нафар ёш психологик кўмак олган, 11 нафари профилактика ҳисобидан чиқарилган.

Айтиш мумкинки, бу тадбирлар иштирокчи ёшлар ҳаётида ўзига хос ўзгариш қилди. Бу ўзгариш эса ҳадемай уларнинг жамиятда ўз ўрнини топишига, эзгу ишларга камарбаста бўлишига имкон яратади.

Пойтахтимизнинг икки туманидаги маҳаллаларда ёшлар оталиққа олинди

Президентимиз ёшларга қарата "Сизларни Ўзбекистоннинг энг катта бойлиги, бебаҳо хазинаси сифатида қадрлайман", дея таъкидлайди. Бу сўзлар мамлакатимизда ёшларга оид сиёсатнинг асл ўзагини ташкил этади, десак янглишмаймиз. Зеро, мамлакатимиз 19 миллиондан зиёд ёшни асосий бойлиги деб ҳисоблайди, уларга суянади. Бундан фахрланади. Шу боис, Ўзбекистон халқаро ҳамжамият томонидан ҳақли равишда ёшлар мамлакати сифатида эътироф этилмоқда.

Ёшлар — давлатнинг энг катта бойлиги, бебаҳо капитали, уни ижтимоий, сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий, интеллектуал ва маданий ривожлантиришнинг асосий манбаидир. Шунинг учун биз қандай ислоҳотларга қўл урмайлик, аввало, ёшларга, уларнинг куч-ғайрати ва азму шижоатига суянамиз. Уларнинг тимсолида Ватанимиз қанчалик беқиёс хазинага эга эканини чуқур ҳис этамиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Кейинги йиллардаги ўзгариш ва янгиланишлар даврида ёшлар маънавияти, дунёқараши, ижтимоий-иқтисодий ҳолати, кайфиятини ўрганиш, орзу-умидларига қувват бериш давлат сиёсатидаги муҳим вазифалар қаторига кирди.

Тошкент шаҳрининг Мирзо Улуғбек ва Шайхонтоҳур туманларидаги ўттизга яқин маҳаллада яшовчи уюшмаган ёшлар оталиққа олинди. "Маҳалла еттилиги" кўмагида ҳар бир уюшмаган ёш билан фаол ишланди, уларнинг муаммоларини ҳал этишда манзилли ишлар бажарилди

Президентимиз таъкидлаганидек, бугунги даврда ғаразли кучлар содда, ғўр болаларни ўз ота-онасига, ўз юртига қарши қайраб, уларнинг ҳаётига, умрига зомин бўлмоқда. Бундай кескин ва таҳликали шароитда биз — ота-оналар, устоз-мураббийлар, жамоатчилик, маҳалла-кўй бу масалада ҳушёрлик ва огоҳликни янада оширишимиз керак. Болаларимизни бировнинг қўлига бериб қўймасдан, ўзимиз тарбиялашимиз лозим. Ёшларимиз билан кўпроқ гаплашиш, қалбига қулоқ солиш, дардини билиш, муаммоларини ечиш учун амалий кўмак беришимиз, уюшмаган ёшлар билан ишлашга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур.

Ёшлар билан тизимли учрашувлар, суҳбатлар, тадбирлар ўтказилаётгани бу мақсад йўлидаги ишларимиздан биридир. Маҳаллаларда маънавий-маданий тадбирлар ўтказилди, маърифий суҳбатлар ташкил этилди. Бундан ташқари, профилактика ишлари олиб борилди. Ана шундай тадбирлардан бири **"Раҳбар ва ёшлар"** учрашувлари бўлиб, маҳаллаларда уюшмаган ёшлар муаммоларини ижобий ҳал этиш мақсадини кўзлаган. "Академияда бир куним" лойиҳаси асосида оталиққа олинган 5000 дан зиёд ёш академиямизга ташриф буюрди. Уларни қизиқтирган саволларга профессор-ўқитувчилар ва курсантлар жавоб берди. Дўстона руҳдаги бу каби учрашувлар ёшларга маъқул бўлди.

"Яшил макон" лойиҳаси бўйича 10 мингга яқин гул ва дарахт кўчати экилди. Маҳалларда ҳарбий оркестр, қўл жанги ва фахрий қоровул чиқишлари уюштирилди.

Мирзо Улуғбек туманида 48 ёшнинг олий таълим муассасаси учун шартнома пули, 14 нафар ёшнинг СЧРга тўланадиган пули қоплаб берилди.

1 ноябрь ҳолатига кўра, жами 150 ёшнинг муаммолари ҳал этилди, 11 нафари профилактик ҳисобдан чиқарилди ҳамда 94 нафарига психолог кўмак кўрсатилди. 40 нафарининг муаммолари эса ҳал бўлиш жараёнида.

Шайхонтоҳур туманида ҳам шу каби ишлар амалга оширилди. I-IV тоифада жами 302 ёшга кўмаклашилди.

Жорий йил февраль-июнь ойлари давомида ҳарбий хизматчилар таътил, хизмат сафари ва қўшинлар амалиёти даврида вилоятлардаги 400 дан зиёд умумтаълим, Президент ва ихтисослашган мактабга ташриф буюриб, Мудофаа вазирлигига қарашли ОҲТМ, "Темурбеклар мактаби" ва Жалолиддин Мангуберди ҳарбий-академик лицейига ўқишга кириш бўйича тарғибот-ташвиқот тадбирлари ташкил этди. Уларга 16 мингдан зиёд юқори синф ўқувчиси жалб қилинди, шунингдек, учрашув давомида вазирлик веб-сайтлари ҳамда "Ватан таянчи" отрядлари иш фаолияти бўйича кенг тушунчалар берилди.

Уюшмаган ёшлар билан ишлаш, ахлоқий-тарбиявий жараённи кучайтириш муҳим вазифа бўлиб қолаверади. Шундай экан, ёшлар билан боғлиқ ҳар бир иш бизни бефарқ қолдирмаслиги шарт.

Бағрикенглик ҳафталиги

ДЎСТЛИК ВА ОҒИЗБИРЧИЛИКНИ МУСТАҲКАМЛОВЧИ ШОДИЁНА

Ўзбекистон — бағрикенг мамлакат. Унда турли миллат ва элат вакиллари асрлар давомида аҳил-иноқ яшаб келган. Қийин кунларда бир-бирига ёрдам бериб, қувончли дамларда шодлигига шерик бўлган. Бағрикенглик халқимиз учун шунчаки умуминсоний хислат бўлибгина қолмай, давлат даражасида эътибор қаратиладиган қадрият ҳамдир.

БМТ Бош Ассамблеяси қарорига кўра, 1997 йилдан буён ҳар йили бутун дунёда 16 ноябрь Халқаро бағрикенглик куни сифатида нишонланади. Бу санани юртимизда ҳам нишонлаш яхши анъанага айланган. 2019 йилдан буён ушбу санага бағишлаб тадбирлар ташкил этилади.

Бугун Ўзбекистон жаҳон мамлакатлари учун бағрикенглик намунасини ўзида мужассам этган давлат сифатида намоён бўлмоқда. Давлатимизнинг бу борадаги кўп асрлик тажрибаси, миллатимизга хос бағрикенглик Марказий Осиё ва бошқа ривожланган мамлакатлар учун андаза бўлиб хизмат қилади, десак муболаға эмас.

Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси ҳамда Дин ишлари бўйича қўмита қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда Халқаро бағрикенглик кунига бағишлаб мамлакатимизда "Бағрикенглик ҳафталиги"ни ўтказмоқда. Ҳафталик доирасида давра суҳбатлари, конференциялар, фотокўргазма ва бошқа маданий-маърифий, илмий-амалий тадбирлар ташкил этилиши белгиланган.

Ҳафталикни ўтказишдан асосий мақсад фуқаролик бурчи, масъулиятини англаш, ватанпарварлик, шаън ва қадр-қиммат, шунингдек, бағрикенгликка асосланган миллатлараро муомала маданиятини мустаҳкамлаш орқали аҳоли, жумладан, болалар ва ёшларнинг жамият ривожидаги иштирокини фаоллаштириш, миллатлараро тотувлик ва конфессияларо бағрикенглик ҳиссини янада кучайтиришга ҳисса қўшишдир.

Ҳафталикнинг илк тадбири Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси Медиа марказида мамлакатимизда миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш, хорижий давлатлар билан дўстлик алоқаларини ривожлантириш борасидаги ишлар юзасидан "Ўзбекистон — бағрикенг диёр" мавзусида Халқаро пресс-клубнинг навбатдаги сессияси билан бошланди.

Пресс-клуб сессиясида қатор ташкилотлар, миллий маданий марказлар раҳбарлари ва конфессия вакиллари иштирок этди. Спикерлар мамлакатимиздаги миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик сиёсатига юқори баҳо бериб, "Бағрикенглик ҳафталиги" доирасида бўлиб ўтадиган тадбирлар халқларимиз орасидаги дўстлик ришталари, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенглик муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилишини таъкидлади.

Халқаро пресс-клуб сессиясидан сўнг "Янги Ўзбекистон" боғида турли миллат ва диний конфессия вакиллари иштирокида Мустақиллик монументига гулчамбар қўйиш тадбири бўлиб ўтди.

Ҳафталик дастурига кўра, юртимизнинг барча ҳудудида турли тадбирлар ўтказилиши белгиланган. Давлат умумтаълим мактабларида "Миллий анъана ва удумлар" кўргазмалари, "Бағрикенглик — менинг наздимда" мавзусида иншолар танлови, "Менинг бағрикенг дунём" мавзусида расмлар танлови ҳамда бағрикенгликни тарғиб қилувчи шеърхонлик кечалари ўтказилади.

Давлат олий таълим муассасаларида "Биз — бир мамлакатда яшаётган ягона халқмиз", "Диний маърифат ва миллатлараро бағрикенглик — жамият барқарорлиги шарти", "Миллатлараро тотувлик ва бағрикенглик — умрбоқий қадриятлар" мавзуларида давра суҳбатлари, "Ўзбекистон — умумий уйимиз" мавзусида илмий-амалий ва маърифий тадбирлар ўтказиш кўзда тутилган.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳамда туман (шаҳар)лардаги хиёбон ва сайилгоҳларда "Ўзбекистон — бағрикенг диёр" шиори остида маданий тадбирлар, қардош халқлар ёзувчи, шоир ва рассомларининг бадиий асарлари кўргазмалари бўлиб ўтади.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ҳамда нодавлат телеканаллар орқали ўзбек халқининг бағрикенглиги, меҳмондўст ва тинчликсеварлиги ҳамда буюк аждодлар меросига бағишланган бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиши кўзда тутилган.

Жонибек АЛИЖОНОВ,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Ежи МАЦУЛЕВИЧ,
Ўзбекистондаги Рим-католик черкови епископи:

— Илгари Халқаро бағрикенглик куни фақат бир кун нишонланган бўлса, ҳозир бутун ҳафталик доирасида байрам қилинмоқда. Бу ҳам Ўзбекистоннинг қанчалик бағрикенг мамлакат эканини ифода этади. Қолаверса, бутун миллат, элат ҳамда турли дин вакиллари аҳил ва тотув яшаётганини кўрсатади. Мазкур байрам билан бутун Ўзбекистон аҳлини муборакбод этаман.

Гулдана АВЕЗДУРДИЕВА,
Республика туркман маданият маркази раиси:

— Бағрикенглик Ўзбекистондаги турли миллатлар ҳамжиҳатлиги, бирдамлиги ифодасидир. Тарихга назар солсак, ўзбек халқининг бағрикенглиги ўзига хос қадриятга айланиб улгурган. Албатта, бу қадриятнинг муносиб давом эттирилиши, келажак авлодга ўз ҳолича етказилиши бугуннинг талаби. Ҳафталикнинг юқори савияда ўтказилаётгани, ҳеч шубҳасиз, миллатларимиз орасидаги тотувликни янада ривожлантиради, меҳр-оқибатни янада мустаҳкамлайди.

Фурсатдан фойдаланиб, Республика туркман маданият маркази ҳамда Ўзбекистонда истиқомат қилаётган туркман миллати вакиллари номидан барча ватандошларни байрам билан самимий муборакбод этаман. Дўстлигимиз, ҳамжиҳатлигимиз ҳамиша барҳаёт бўлсин!

Мазкур китобнинг барча жиҳатларини битта мақола доирасида ёритиш мушкул. Лекин таъкидлаш жоизки, китоб ҳозирги кунда юртимиздаги ўзгаришларнинг, давлат ичида ва бошқа давлатлар билан муносабатларда юз бераётган жараёнларнинг аҳамиятини тушунишга ёрдам беради.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

2024 йил 13 ноябрь, 230-сон

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news yuz

Янги Ўзбекистон руҳи

“ЎЗБЕК МЎЪЖИЗАСИ” ҲАҚИДАГИ КИТОБ

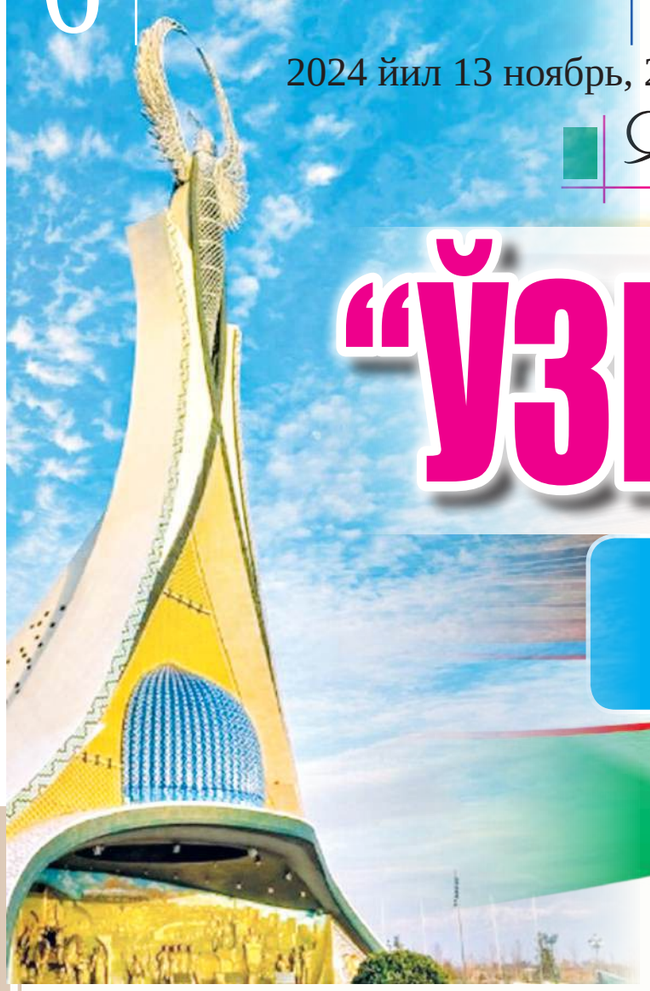

Ўткир ОЧИЛОВ,
юридик фанлар доктори, доцент

Янги Ўзбекистонни бунёд этиш йўлидаги ислоҳот, ўзгаришлар жараёнини халқимизга етказиб, давлат сиёсатининг маъно-мазмунини очиб бериш оммавий ахборот воситаларининг устувор вазифасидир. Айни пайтда мамлакат манфаатларини ҳимоя қила оладиган жамият яратиш учун халқаро вазият тўғрисида ҳам таҳлилий мақолалар эълон қилиб бориш керак. Шу орқали омманинг сиёсий тафаккури ўсишига эришилади. Юрт тақдирига бефарқ бўлмаган қатлам шаклланади.

“Янги Ўзбекистон” газетаси ана шу жараённинг олдинги сафида бораётган нашрлардан биридир. Мазкур газетанинг ўзига хос жиҳати шундаки, ҳар бир соҳа бўйича юқори нуфузли, малакали экспертларнинг мақола, интервью, муносабатлари эълон қилиб борилади. Шу орқали ишончли ва чуқур таҳлилий асосга эга ахборот етказишда самарадорликка эришиляпти.

Газетанинг доимий муаллифлари орасида ҳам назарий, ҳам амалий бой тажрибага эга таниқли олимлар, миллий ва халқаро даражадаги нуфузли экспертлар, давлат ва жамоат арбоблари, адабиёт ва санъат вакиллари бор. Академик Акмал Саидов газетанинг энг фаол муаллифларидан бири. Олим 200 дан ортиқ монография, 100 га яқин дарслик, 600 дан ортиқ илмий мақола, 140 дан ортиқ тақриз, 1100 дан ортиқ публицистик мақола муаллифи ҳисобланади. Китоблари кўплаб хорижий тилларга таржима қилиниб, АҚШ, Буюк Британия, Франция, Германия, Австрия, Хитой, Япония, Россия, Украина, Польша, Жанубий Корея, Саудия Арабистони, Қатар, Ўмон ва бошқа мамлакатларда нашр этилган.

Акмал Саидовнинг “Янги Ўзбекистон” газетаси кутубхонаси” туркумида чоп қилинган **“Янги Ўзбекистоннинг сиёсий-ҳуқуқий фалсафаси” китобида мазкур газетада эълон қилинган элликдан зиёд сиёсий-ҳуқуқий публицистик мақоласи жамланган.** Муаллиф янги Ўзбекистон миллий, сиёсий ва ҳуқуқий тизимидаги ислоҳотлар мазмун-моҳиятини маҳорат билан газетхонларга шарҳлаб беради. Мақолаларнинг қиймати шундаки, муаллиф мамлакатимиз тақдири ва истиқболи учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган муҳим ижтимоий, сиёсий ва ҳуқуқий ислоҳотлар жараёнини унинг ташкилотчиларидан бири, гувоҳи ва иштирокчиси сифатида таҳлил қилган.

Китоб саккиз қисмдан иборат. Биринчи қисмга **“Янги Ўзбекистон меъмори ва ташаббуслари”** деб ном берилган. Ундан жой олган мақолаларда янги Ўзбекистон сиёсий пойдеворининг қурилиши ва мустаҳкамланиши тўғрисида мушоҳада юритилган. Президентимиз раҳбарлигида улкан ислоҳотлар ва туб демократик ўзгаришлар амалга оширилаётгани, “халқимизнинг улуғвор қудратига таяниб, Ўзбекистонда янги Уйғониш — Учинчи Ренессанс даври пойдевори” яратилаётгани кўплаб мисоллар билан кўрсатиб берилган.

Китобда таъкидланганидек, Ўзбекистон сўнгги йилларда халқаро ҳамжамиятга ўз эшикларини кенг очди. “Ўтган тарихан қисқа даврда юртимизнинг жаҳон миқёсидаги сиёсий ўрни ва нуфузи кескин ошди. Ўзбекистон бугун ўзининг узоқни кўзлаган сиёсати билан минтақамиз ва жаҳондаги сиёсий жараёнларнинг фаол иштирокчисига айланди”. Ўзбекистон Президентининг нуфузли халқаро ташкилотлар олий минбаридан туриб илгари сурган ва жаҳон ҳамжамияти томонидан кенг қўллаб-қувватланган миллий, минтақавий ва халқаро ташаббуслари изчиллик билан рўёбга чиқмоқда. Муаллиф **“Янги Ўзбекистон раҳбари ўз йўлидан мустақил бориш ҳуқуқини изчил ҳимоя қилаётган замонамизнинг саноқли сиёсатчиларидан биридир”,** деган хулосага келган.

А.Саидов давлат раҳбарининг кейинги йилларда қўлга киритган натижаларини санаш билан кифояланмай, мамлакатимиз ҳаётида ҳал этилиши керак бўлган муаммолар мавжудлигига ҳам катта эътибор қаратаётганига урғу беради. Албатта, Ўзбекистон охирги йилларда сезиларли янгиланишларга эришди. Муҳими, Президент давлат идораларини халқимизга очди: “Халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак”, деган муҳим конституциявий тамойилни ҳаётимизга изчил, тизимли ва қатъият билан жорий этишга устувор аҳамият берилмоқда”.

Муаллиф шу ўринда давлатимиз раҳбарининг орзудаги янги Ўзбекистонни бунёд этиш ҳали жуда олис ва машаққатли йўлни босиб ўтишни талаб қилишини, лекин “биз дадил олдинга боришдан, керак бўлса, кутилмаган, аммо пировард натижаси самарали ва халқимиз манфаатларига жавоб берадиган ноанъанавий қарорлар қабул қилишдан чўчимаслигимиз зарур”лиги тўғрисидаги чақириқларини келтиради.

> **АКМАЛ САИДОВНИНГ “ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” ГАЗЕТАСИ КУТУБХОНАСИ” ТУРКУМИДА ЧОП ҚИЛИНГАН “ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ СИЁСИЙ-ҲУҚУҚИЙ ФАЛСАФАСИ” КИТОБИДА МАЗКУР ГАЗЕТАДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ЭЛЛИКДАН ЗИЁД СИЁСИЙ-ҲУҚУҚИЙ ПУБЛИЦИСТИК МАҚОЛАСИ ЖАМЛАНГАН. МУАЛЛИФ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ, СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ТИЗИМИДАГИ ИСЛОҲОТЛАР МАЗМУН-МОҲИЯТИНИ МАҲОРАТ БИЛАН ГАЗЕТХОНЛАРГА ШАРҲЛАБ БЕРАДИ.**

Китобнинг иккинчи қисми **“Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси”** деб номланиб, унда мамлакатимизни янгилаш стратегиясига эксперт сифатида сиёсий-ҳуқуқий баҳо берилади.

Стратегия — юнонча сўздан олинган бўлиб, “саркарданинг санъати” маъносини англатади. Қадимги даврлардан стратегия мамлакатни ривожлантириш ва мудофаа қилиш мақсадида давлатнинг узоқ муддатли чоралар режасини ташкил қилган. Стратегия энг муҳим мақсадлар ва йўналишлардир.

Қадимги Хитой файласуфи Конфуций: “Агар мақсадга эришиш имконияти йўқдай кўринса, мақсадни ўзгартирманглар, балки мақсадга эришиш бўйича ўзингизнинг ҳаракат дастурларингизни ўзгартиринглар” деб ёзган эди. Стратегиянинг вазифаси асосий мақсадга эришиш учун мавжуд имконият ва ресурслардан самарали фойдаланишдир.

Ҳозирги кунда муайян давлат стратегияси — бу муайян мақсадга эришиш учун мамлакатнинг узоқ вақтга мўлжалланган асосий ривожланиш йўналишларини белгилаб берадиган амалий ҳаракатлар дастуридир. Глобал ўзгаришлар шиддатли тус олган замонда мамлакатнинг узоқ муддатли ривожланиш стратегияси белгиланиб, барча ресурслар уни бажариш учун сафарбар этилиши, ислоҳотлар изчил амалга оширилиши жуда муҳим.

Муаллиф “Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегиясидаги 7 устувор йўналишнинг бош ғояси инсон қадрини таъминлаш” эканини эътироф этган. Шу муносабат билан миллий қонунчилик ва ҳуқуқий амалиётда “давлат — жамият — инсон” тамойили “инсон — жамият — давлат” тамойилига ўзгартирилганини алоҳида таъкидлаган: “Тараққиёт стратегиясида асосий эътибор, — деб ёзади муаллиф, — бир томондан, фуқаролик жамиятини ривожлантиришга доир қонунлар, кодекслар, концепция ва дастурлар қабул қилинишига қаратилган. Иккинчи томондан, унда қонун устуворлигини таъминлаш, конституциявий ислоҳотни ҳаётга изчил татбиқ этиш, миллий иқтисодиётни ривожлантириш, кучли ижтимоий сиёсатни амалга ошириш, маънавиятни ривожлантириш, шунингдек, глобал муаммоларга Ўзбекистоннинг муносабати, хавфсизлик ва ташқи сиёсат борасидаги муҳим вазифалар қамраб олинган”.

Китобнинг учинчи қисми **“Янги Ўзбекистон: конституциявий ислоҳотлар”,** деб номланган. Унда мамлакатнинг стратегик ривожланишида конституциявий қурилишнинг аҳамияти, унинг амалга оширилиш жараёни ва натижалари таҳлил қилинган. Муаллиф “давлат ва жамиятда туб ўзгаришлар рўй бераётган бир пайтда табиий равишда Конституцияга жиддий ўзгартишлар киритиш тақозо этилади. Зеро, ҳар қандай демократик ислоҳотлар чин маънода халқчил конституциявий асосга эга бўлсагина, янада бардавом бўлади, кўзланган эзгу мақсадларга эришади”, деб ёзади.

Академик Акмал Саидов томонидан Ўзбекистонда тақдим қилинган конституциявий ислоҳотлар таҳлили икки жиҳати билан қимматли ҳисобланади:

биринчидан, унинг қиёсий ҳуқуқшунослик соҳасида назарий ва амалий тажрибага эга халқаро даражадаги таниқли мутахассис олим сифатидаги эксперт хулосалари юқори нуфузга эга;

иккинчидан, олимнинг Ўзбекистон Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифларни шакллантириш ва ташкилий чоратадбирларни амалга ошириш бўйича конституциявий комиссия раиси, конституциявий ислоҳотларнинг бевосита ташкилотчиларидан бири сифатидаги қарашлари алоҳида аҳамият касб этади.

Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида белгиланган кенг кўламли вазифалар, халқпарвар давлатни барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари, қадр-қимматини янада самарали таъминлаш каби мақсадлар мамлакатимиздаги туб ислоҳотларга мос янги конституциявий ҳуқуқий маконни яратиш заруратини юзага келтирмоқда деб ёзади олим.

Китобнинг **“Янги Ўзбекистон — инсон қадр-қиммати ва инсон ҳуқуқлари улуғланган юрт”** деб номланган тўртинчи қисмида барча ислоҳотларнинг пировард мақсади инсон қадри ҳамда ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш эканига эътибор қаратилган. Болалар, аёллар, ёшлар, қариялар, ногиронлиги бўлган шахслар, муҳожирлар, ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлар, озодликдан маҳрум қилиш жойларида сақланаётган шахсларнинг “ҳеч кимни эътибордан четда қолдирмаслик” тамойили асосида давлат ҳимояси кучайтирилаётгани янги Ўзбекистон моҳиятининг энг муҳим жиҳати экани тизимли тақдим этилган далиллар асосида кўрсатиб берилган.

Китобда янги Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасидаги амалий ҳаракат ва ташаббуслари нафақат мамлакат ва минтақа, балки халқаро миқёсдаги сиёсатнинг марказида тургани таъкидланган. Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан БМТ резолюциялари қабул қилингани, БМТнинг Ёшлар ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро конвенцияси лойиҳаси ишлаб чиқилгани, Ўзбекистон БМТ Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгашига сайлангани ва бошқа қатор халқаро аҳамиятга молик тадбирлар шулар жумласидандир.

Китобнинг бешинчи қисми **“Янги Ўзбекистон парламентининг фаолияти”** деб номланган. Унда муаллиф Олий Мажлис Қонунчилик палатаси спикерининг биринчи ўринбосари ҳамда халқаро даражадаги парламентшунос олим ва амалиётчи сифатида мамлакат қонун чиқарувчи органи фаолиятининг айрим жиҳатларини муҳокама қилган. Жумладан, БМТнинг Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан қабул қилинган Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишни жадаллаштиришда парламентларнинг ролини кучайтириш тўғрисидаги резолюциясининг мазмуни, мазкур резолюцияга мувофиқ миллий парламентларнинг устувор вазифалари, Ўзбекистонда Барқарор ривожланишга эришишда парламент ва фуқаролик жамияти институтлари аҳамиятининг ошиб бораётгани таҳлил қилинган. Шунингдек, 2030 йилгача бўлган даврда барқарор ривожланиш соҳасидаги миллий мақсад ва вазифалар доирасида амалга оширилаётган ишларнинг моҳияти очиб берилган.

Муаллиф Парламентлараро иттифоқ ва Ўзбекистон ўртасидаги манфаатли муносабатлар мазмунига, Ўзбекистон ҳамда Европа ўртасидаги парламентлараро ҳамкорликнинг жадал ривожланиши ва истиқболларига, мамлакатимиз парламентининг хорижий мамлакатлар парламентлари билан ҳамкорлиги тенденцияларига эксперт сифатида баҳо берган.

Китобнинг **“Маънавият ва маърифат — тафаккурнинг қўш қаноти”** деб номланган олтинчи қисмида Ўзбекистон мустақиллиги байрамига бағишлаб чоп этилган “Янги Ўзбекистон” китоб-альбоми, академик Оқил Салимовнинг “Янги Ўзбекистон давлати” китоби, Иккинчи Шарқ Ренессансини бошлаб берган буюк давлат арбоби ва ислоҳотчи Амир Темур таваллудининг 685 йиллигини кенг нишонлаш доирасида нашр этилган китоблар, “Инсоният тафаккури жавоҳирлари” деб номланган, дунё цивилизацияси тараққиётига катта ҳисса бўлиб қўшилган буюк кашфиётчиларнинг туркум жамланмаси, машҳур файласуфлар ғоя ва қарашларини ўз ичига олган “Жаҳон фалсафаси қомуси” каби асарларга илмий-амалий тақриз-тақдимотлар ўз ифодасини топган.

“Янги Ўзбекистон — бу ибора Миллат Сардори илгари сурган ва бугунги кунда бутун халқимизнинг қалбидан чуқур жой олган, умуммиллий ҳаракатга айланиб бораётган эзгу ғоядир. Бу ғоя замирида: бир томондан, бугунги ва эртанги аждодларимизнинг Учинчи Ренессанс пойдеворини қўйишдек эзгу мақсад-муддаолари; иккинчи томондан, миллий тарихимизда Биринчи ва Иккинчи Уйғониш даврларига асос солган улуғ аждодларимиз, аллома боболаримизнинг орзу-интилишлари ва армонлари; учинчи томондан, бунёдкорлик, яратувчанлик, ҳар доим ўқиш ва изланишга даъват ўз мужассамини топган”, деб ёзади муаллиф.

Китобнинг **“Инсон хотираси — муқаддас”** деб номланган еттинчи қисмида Иккинчи жаҳон урушида матонат кўрсатган юртдошларимиз хотирасини ёд этиш, уларга ҳурмат, эҳтиром ва эъзоз кўрсатиш олий даражадаги миллий қадриятга ва давлат сиёсатига айлангани муаллиф томонидан моҳирона кўрсатиб берилган.

Муаллиф Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Тошкент шаҳрида барпо этилган “Ғалаба боғи” ёдгорлик мажмуаси, ундаги “Матонат мадҳияси” ёдгорлиги ва Шон-шараф музейининг аҳамиятига эътибор қаратган, уларни ўзбекона фалсафа, халқона сиёсатнинг амалдаги ёрқин натижаси деб атаган. Янги Ўзбекистоннинг шиддатли ислоҳотларига хос муҳим хусусияти дея юксак баҳо берган. “Хорижий давлатлардаги мемориал мажмуаларни ҳам кўрганман, лекин уларнинг бирортасида халқнинг жанггоҳлардаги “жасорати ва фронт ортидаги матонати Тошкентда яхлит мажмуа тарзида бунёд этилган Ғалаба боғидаги сингари кенг кўламда, ҳаққоний ва адолатли равишда кўрсатиб берилмаган” деб ёзади муаллиф.

Китобнинг **“Янги Ўзбекистон: тинчлик-севар, фаол ва ташаббускор ташқи сиёсат”** деб номланган саккизинчи қисмида жаҳонда юз бераётган глобал ўзгаришлар шароитида Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсатининг айрим муҳим йўналишларига эътибор қаратилган. Бунда янги Ўзбекистон нафақат Марказий Осиё давлатларини бирлаштира оладиган минтақавий етакчи мақомига, балки қўшни мамлакатлар учун ҳам уларнинг манфаатларини илгари сурувчи ишончли етакчи бўлишга қодир давлатга айланаётгани эътироф этилган.

Китоб уни мутолаа қилган ўқувчида Ўзбекистон тараққиётининг сифат ва мазмун жиҳатидан янги босқичи — янги Ўзбекистонни барпо этиш жараёнини, унинг ичида, фаол ташкилотчиларидан бирининг кўзи билан қарашга имкон беради. Китоб жамият тараққиётининг турли жабҳаларига доир ҳар хил мавзуларга бағишланган мақолалардан иборат бўлса-да, улар ягона мантиқнинг — янги Ўзбекистон мантиғининг турли қирраларини ифодалаган. Бу мантиқда жамият тараққиётининг янги босқичида амалга оширилаётган ислоҳотлар келажакда “ўзбек мўъжизаси” номини олиши мумкин бўлган барча соҳаларда улкан сакрашнинг пойдевори қурилиши намоён бўлади. Муаллиф бу пойдевор ғоясини Учинчи Уйғониш даври янги Ўзбекистоннинг сиёсий-ҳуқуқий фалсафаси сифатида тақдим этган.

Албатта, мазкур китобнинг барча жиҳатларини битта мақола доирасида ёритиш мушкул. Лекин таъкидлаш жоизки, китоб ҳозирги кунда юртимиздаги ўзгаришларнинг, давлат ичида ва бошқа давлатлар билан муносабатларда юз бераётган жараёнларнинг аҳамиятини тушунишга ёрдам беради. Китобда фалсафа, ҳуқуқ, сиёсат, тарих, социология соҳасидаги назарий ва амалий билимлар жамланган. Муаллифнинг юксак ҳаётий, илмий ва амалий тажрибаси муҳокама қилинган ҳар бир мавзунинг асл маъносини англашни таъминлайди.

Ушбу китоб янги Ўзбекистон ғояси моҳиятини англаш билан боғлиқ кўпгина муаммоларни қамраб олган ва бу борада энг муҳим фундаментал билимларни ўзлаштиришга хизмат қилади. Мазкур китобни кенг жамоатчилик, академик доиралар, халқаро ва миллий эксперт ҳамжамияти вакиллари, давлат идоралари ходимлари, фуқаролик жамияти институти вакиллари, талабалар, педагоглар, умуман, янги Ўзбекистонни барпо этиш жараёнига қизиқадиган ҳар бир киши учун фойдали маълумотларга бой қўлланма деб бемалол айтиш мумкин.

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-KODНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Kolorpak” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** — 3968
41157 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“Kolorpak” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Ўзбекистон, 100060.
Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй.
Босмахона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Бекқул Эгамқулов
Мусаҳҳиҳ: Шерзод Маҳмудов
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 04:15 Топширилди — 05:00

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05